

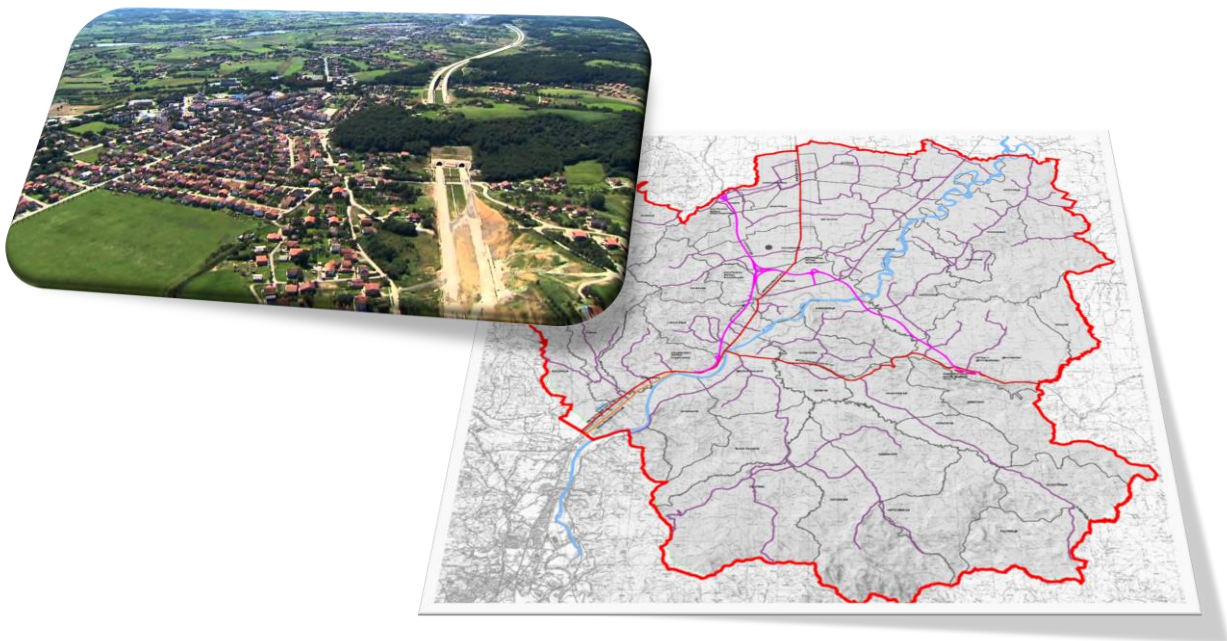

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

НАЦРТ

Стратегија безбједности саобраћаја на подручју општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Лакташи, март 2019. године

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

Садржај:

1.	Увод.....	3
2.	Основни подаци о општини Лакташи.....	5
2.1.	Географске карактеристике.....	5
2.2.	Демографске карактеристике.....	7
3.	Безбједност саобраћаја на подручју општине Лакташи.....	11
3.1.	Анализа стања безбједности саобраћаја.....	12
3.2.	Анализа возила и возача.....	27
4.	Анализа стања саобраћајних незгода.....	29
5.	Визија, мисија и циљеви.....	38
6.	Акциони план провођења 1 – 5.....	43
6.1.	Стуб 1 – организација и спровођење безбједности на путевима.....	43
6.2.	Стуб 2 – безбједнија путна инфраструктура.....	44
6.3.	Стуб 3 – безбједнија возила.....	45
6.4.	Стуб 4 – безбједно понашање учесника у саобраћају.....	49
6.5.	Стуб 5 – збрињавање након незгоде.....	49
7.	Финансирање, праћење и процјене.....	51
8.	Закључак.....	53
	Списак табела.....	54
	Списак графикана.....	55

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

1. Увод

Саобраћајне незгоде су постале глобални проблем, а посљедице ових незгода су велики здравствени, социјални, саобраћајни и економски проблеми. Република Српска је препознала значај овог проблема, па је Законом о безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 63/11) прописана обавеза усвајања и спровођења Стратегије безбједности саобраћаја Републике Српске, али и локалне самоуправе. Иако је усвајање стратегије безбједности саобраћаја законска обавеза, Општина Лакташи је препознала значај безбједности свих учесника у саобраћају, те је то разлог доношења ове стратегије. У прилог томе иде и чињеница да у свијету, а посебно у неразвијеним земљама и земљама у развоју, годишње у саобраћајним незгодама погине 1,3 милина лица, од чега је у Босни и Херцеговини годишње најмање 400 погинулих, док у свијету преко 50 милиона лица годишње остане трајно непокретно или задобије повреде, а овој "црној" статистици Босна и Херцеговина доприноси са најмање 11.000 повријеђених лица годишње¹. Стратегијом безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске 2013-2022. наведено је да на путевима у Републици Српској годишње погине око 160 лица, док преко 3.200 лица задобије повреде, због чега економија Републике Српске губи преко 174 милиона КМ годишње, када се узму у обзир трошкови лијечења, материјалне штете, трошкови судских и административних процедура и губитак продуктивности.

Економски институт Бања Лука² је извршио истраживање, у којем је приказан преглед трошкова по једном настрадалом лицу и по једној незгоди. Добијени подаци указују на високе трошкове за изгубљени учинак, медицински учинак и људске трошкове. Тако, укључујући грубе процјене о физичкој боли, душевној боли и патњи, људски трошкови износе 520.950 КМ за свако лице погинуло у саобраћајним незгодама, 20.776 КМ за настрадалог са тежим повредама и 693 КМ за настрадалог са лакшим повредама, док су трошкови по саобраћајној незгоди (укључујући трошкове неколико настрадалих који могу настати у саобраћајној незгоди увећано за трошкове материјалне штете, административне трошкове итд.), са погинулим лицима 620.618 КМ, са теже повријеђеним лицима 66.683 КМ, са лакше повријеђеним лицима 6.221 КМ, док је штета на имовини 3.258 КМ.

Табела 1. Настали губици за сваку жртву саобраћајне незгоде према степену озбиљности у Републици Српској у 2010. години³

Посљедица	Трошкови (КМ)
Погинули	520.950
Теже повријеђени	20.776
Лакше повријеђени	693

Табела 2. Настали губици по свакој саобраћајној незгоди према степену озбиљности у Републици Српској у 2010. години⁴

Озбиљност саобраћајне незгоде	Трошкови (КМ)
Незгоде са погинулим лицима	620.618
Незгоде са теже повријеђеним лицима	66.683
Незгоде са лакше повријеђеним лицима	6.221
Незгоде само са штетом на имовини	3.528

¹ Економски институт Бања Лука: Трошкови саобраћајних незгода у Републици Српској, Бања Лука, април 2012.

² Економски институт Бања Лука: Трошкови саобраћајних незгода у Републици Српској, Бања Лука, април 2012.

³ Економски институт Бања Лука: Трошкови саобраћајних незгода у Републици Српској, Бања Лука, април 2012.

⁴ Економски институт Бања Лука: Трошкови саобраћајних незгода у Републици Српској, Бања Лука, април 2012.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Глобални циљ је 50% смањења броја погинулих у току наредне деценије, а да би се овај циљ постигао потребно је да Република Српска број погинулих лица смањује просјечно 7% годишње⁵. Да би Општина Лакташи успјешно управљала стањем безбједности саобраћаја, а самим тим и смањила број погинулих, потребно је сагледати постојеће стање, дефинисати жељено стање и примјењивати управљачке мјере којима се постојеће стање приближава жељеном стању. Међутим, иако Општина Лакташи има значајна овлашћења и надлежности над територијом општине, ипак нема овлашћења на свим путевима и у свим сегментима безбједности саобраћаја. Због тога, како би се безбједност саобраћаја довела до жељеног стања, потребна је подршка полицијских струкутра, управљача магистралних и регионалних путева, управљача ауто-путева, Министарства надлежног за послове саобраћаја, Агенције за безбједност саобраћаја, те надлежних инспекцијских органа.

У периоду од 2012. до 2017. године у општини Лакташи, у саобраћајним незгодама погинуло је 34 лица, а повријеђено 692 лица. На основу ових података може се закључити да просјечно годишње погине 5,67 лица, а 115,33 лица годишње буде повријеђено. Ако се узму у обзир трошкови лијечења, материјалне штете, трошкови судских и административних процедура, те губитак продуктивности, настали губици за сваку жртву саобраћајне незгоде која погине на подручју општине Лакташи износе 17.712.300,00 КМ годишње.

На основу свега наведеног, Општина Лакташи је одлучна да кроз стратешко дјеловање и активирање свих институција на подручју општине Лакташи, плански рјешава проблем безбједности саобраћаја, у циљу остварења позитивних и дугорочних резултата. Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи се доноси на период од 10 година и то од 2018. до 2027. године.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. – 2027. године (у даљем тексту: Стратегија) је кључни стратешко-плански документ Општине Лакташи који треба да подстиче безбједност свих учесника у саобраћају, у циљу смањења броја жртава саобраћајних незгода, односно самих трошкова настанка саобраћајних незгода.

Сврха ове Стратегије јесте упознавање са стањем безбједности саобраћаја у којем се тренутно налазе грађани општине Лакташи и приказ стања безбједности саобраћаја којем Општина Лакташи тежи. Израда Стратегије представља комплексан процес који обухвата анализу и сагледавање постојећег стања безбједности саобраћаја, усаглашавање и дефинисање параметара жељеног стања и координирано планирање и провођење оптималних управљачких мјера, којима се настоји постојеће стање приближити жељеном стању безбједности саобраћаја.

Управљање у области безбједности саобраћаја обухвата три процеса:

- праћење постојећег стања,
- дефинисање жељеног стања,
- примјена мјера којима се постојеће стање приближава жељеном стању.

Праћење постојећег стања подразумијева континуирано прикупљање података о саобраћајним незгодама и њиховим посљедицама, стању путне инфраструктуре, те индикаторима безбједности саобраћаја. У овом процесу, поред Општине Лакташи, треба да учествују и други субјекти, као што су: полиција, управљач регионалних и магистралних путева, управљач ауто-путева, здравствене установе, осигурања и други субјекти.

⁵ Влада Републике Српске: Стратегија безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске 2013 – 2022, Бања Лука, мај 2013.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Жељено стање подразумијева дефинисање мисије, визије, амбиција, те дугорочних и краткорочних циљева. Жељено стање се дефинише стручно и реално, имајући у виду ранија искуства, свијест и расположење стручне, политичке и најшире јавности.

Примјена мјера којима се постојеће стање приближава жељеном је најсложенији процес, који подразумијева пројектовање што бољих управљачких мјера.

Саобраћајна инфраструктура омогућава безбједан и ефикасан транспорт грађана и разних производа, пословна и рекреативна путовања, као и многобројне друге активности које су од интереса за све учеснике у саобраћају. Међутим, поред свих предности које пружа саобраћај, на путевима на којима се одвија саобраћај, често долази до саобраћајних незгода, у којима учесници у саобраћају изгубе живот, задобију теже или лакше повреде, те настаје штета на имовини.

Усвајање Стратегије безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018.-2027. године, са аспекта смањења броја жртава саобраћајних незгода је од изузетне важности за грађане општине Лакташи. Такође, усвајање Стратегије безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи је важно како би се на бази постојећег стања предложиле мјере за побољшање безбједности саобраћаја на путевима општине Лакташи.

Радна група (Комисија), која је припремала Стратегију безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године, именована је рјешењем Начелника општине број: 08-34-21/18 ("Службени гласник општине Лакташи", број 1/19) а чине је:

1. Мр Драгана Ковачевић, Одјељење за стамбено-комуналне послове – координатор,
2. Жељко Перовић, Полицијска станица Лакташи – члан,
3. Рената Вујановић, Одјељење за стамбено-комуналне послове – члан,
4. Предраг Милекић, Одјељење за стамбено-комуналне послове – члан,
5. Радомир Гатарих, Одјељење за инспекцијске послове – члан,
6. Дарко Чворић, спољни сарадник – члан,
7. Милош Гверо, Одјељење за стамбено-комуналне послове – члан.

Радна група је прикупљала све потребне податке и по потреби ангажовала и остале стручњаке, који су допринијели настанку ове Стратегије.

2. Основни подаци о општини Лакташи

2.1. Географске карактеристике

Општина Лакташи је смјештена у сјеверозападном дијелу Босне и Херцеговине и западном дијелу Републике Српске. Површина општине Лакташи је 38.837 ха, густина насељености је 88 становника/km², а захваљујући постојећој саобраћајној инфраструктури, добро је повезана са сусједним општинама/градовима и ширим окружењем, а посебно узимајући у обзир чињеницу да је међународни аеродром Бања Лука удаљен 3 km од општинског центра. Општина Лакташи граничи са главним градом Републике Српске Бањалуком, али и са још четири општине а то су: Градишка, Србац, Прњавор и Челинац.

Стратегијом развоја општине Лакташи за период 2014.-2024. година описан је рељеф општине Лакташи, која је претежно равничарска општина, али у ободним дијеловима општине протежу се ниске планине и брежуљкасти облици рељефа, док средишњим дијелом општине протиче ријека Врбас.

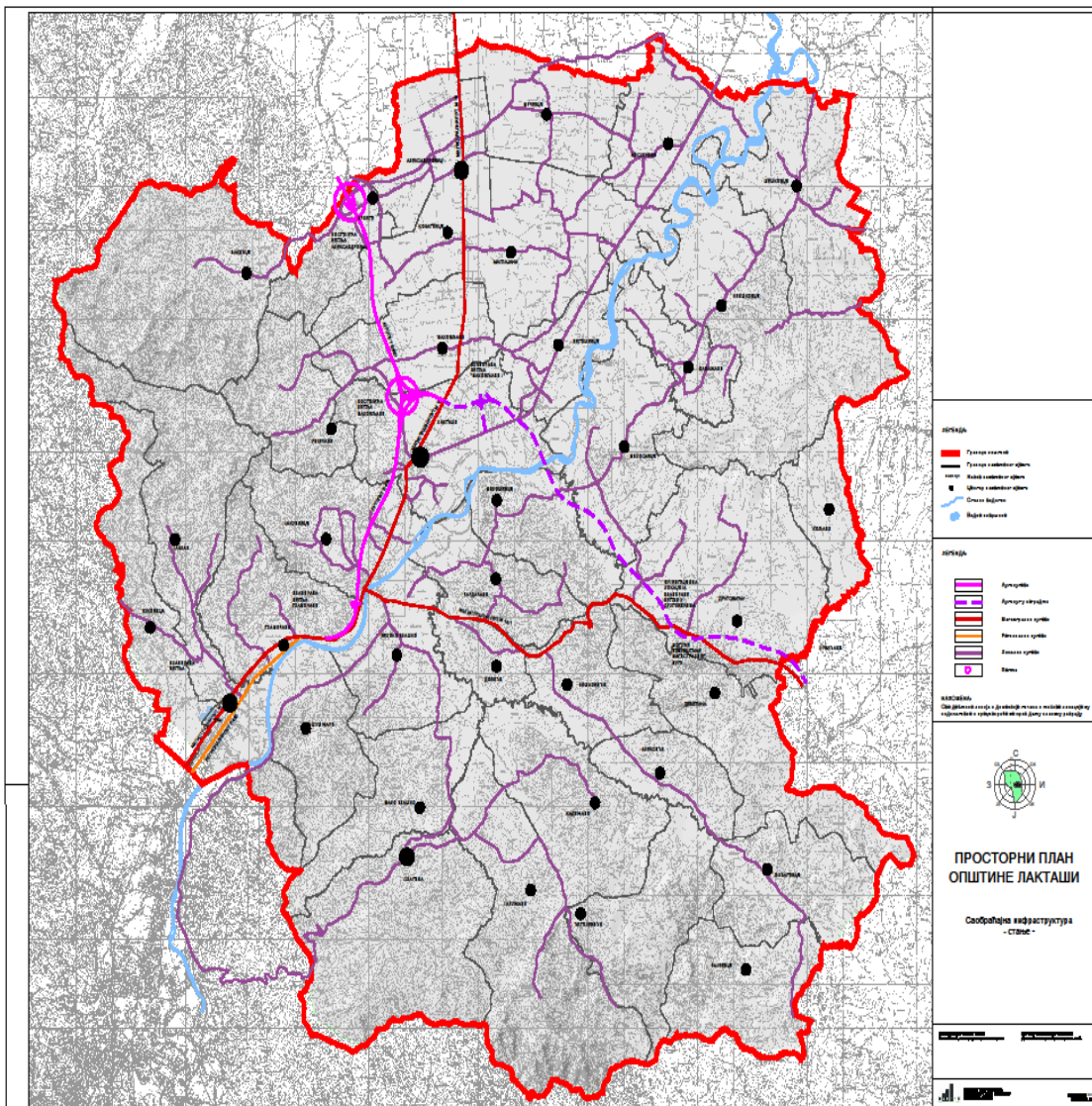
Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Административно је подијељена на 11 мјесних заједница и то: Лакташи, Маглајани, Александровац, Јакуповци, Клашнице, Трн, Кришковци, Чардачани, Јаружани, Слатина и Друговићи.

Одлуком о разврставању локалних путева и улица у насељу дефинисани су локални путеви у дужини од 196,3 km, те 41,2 улица у насељу. Већина путних праваца на подручју општине Лакташи заслужује реконструкцију, јер су саобраћајна оптерећења превелика за капацитет постојећег профила коловоза, узимајући у обзир и чињеницу да је изградњом ауто-пута Бања Лука – Градишка и Бања Лука – Добој појачана фреквенција саобраћаја.

Кроз општину Лакташи пролази ауто-пут Градишка – Бања Лука Е-661 у дужини од 11,2 km, ауто-пут "9. Јануар" од Маховљана до Друговића у дужини од 12,1 km, магистрални пут Бања Лука – Градишка у дужини од 19,1 km и магистрални пут Бања Лука – Прњавор у дужини од 13,4 km, као и регионални пут који пролази кроз насељено мјесто Трн у дужини од 6,3 km. Општина Лакташи управља и одржава локалне и некатегорисане путеве, те улице у насељу у дужини од око 600 km. На наредној слици је приказан преглед подручја општине Лакташи са постојећом путном мрежом.

Слика 1. Преглед подручја општине Лакташи са постојећом путном мрежом

Извор: Просторни план општине Лакташи

2.2. Демографске карактеристике

Укупан број становника, према попису из 2013. године, је 34.210⁶. Према најновијој процјени Републичког завода за статистику Републике Српске, средином 2017. године, општина Лакташи је имала 34.720 становника (извор: <http://www.rzs.rs.ba/front/article/2993/>).

У наредној табели приказан је укупан број становника по мјесним заједницама и насељеним мјестима.

Табела 3. Укупан број становника по насељеним мјестима у општини Лакташи⁷

Мјесна заједница и насељена мјеста	Број становника
МЗ АЛЕКСАНДРОВАЦ	2.123
Александровац	802
Бакинци	489
Крнете	152
Мрчевци	680
МЗ МАГЛАЈАНИ	3.109
Кобатовци	845
Косјерово	668
Маглајани	1.596
МЗ ЛАКТАШИ	6.906
Лакташи	5.282
Маховљани	924
Петошевци	576
Ријечани	124

⁶ Републички завод за статистику Републике Српске, Попис становништва, домаћинства и станова у Републици Српској 2013. године, Резултати пописа градови, општине, насељена мјеста, Бања Лука 2017.

⁷ Републички завод за статистику Републике Српске, Попис становништва, домаћинства и станова у Републици Српској 2013. године, Резултати пописа градови, општине, насељена мјеста, Бања Лука 2017.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

МЗ АЛЕКСИЋИ		1.033
Алексићи		216
Бошковићи		378
Рајчевци		183
Љубатовци		256
МЗ ТРН		10.943
Буковица		631
Гламочани		1.928
Јаблан		2.127
Трн		5.544
Шушњари		713
МЗ ДРУГОВИЋИ		992
Друговићи		721
Деветина		150
Кољани		121
МЗ КЛАШНИЦЕ		2.987
Велико Блашко		1.408
Јакуповци		1.579
МЗ ЧАРДАЧАНИ		1.256
Чардачани		659
Довићи		332
Милошевци		265

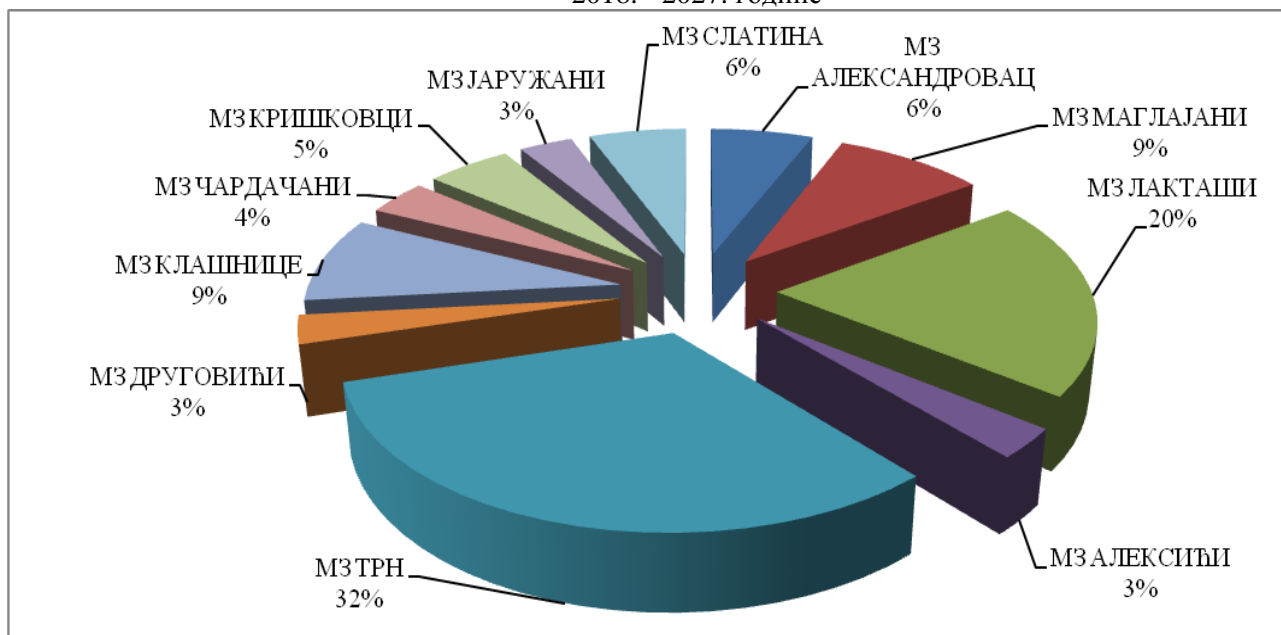
Стратегија безбједности друског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

МЗ КРИШКОВЦИ		1.744
Кришковци		577
Милосавци		482
Папажани		375
Шешковци		310
МЗ ЈАРУЖАНИ		1.107
Јаружани		444
Кадињани		461
Ћетојевићи		202
МЗ СЛАТИНА		2.010
Мало Блашко		666
Слатина		1.344

Иако је општина Лакташи подијељена на 11 мјесних заједница, број становника по мјесним заједницама је различит, а највећи број становника је насељен у МЗ Трн и МЗ Лакташи, док је најмањи у МЗ Друговићи, МЗ Јаружани и МЗ Алексићи, што се може видјети на сљедећем графикону.

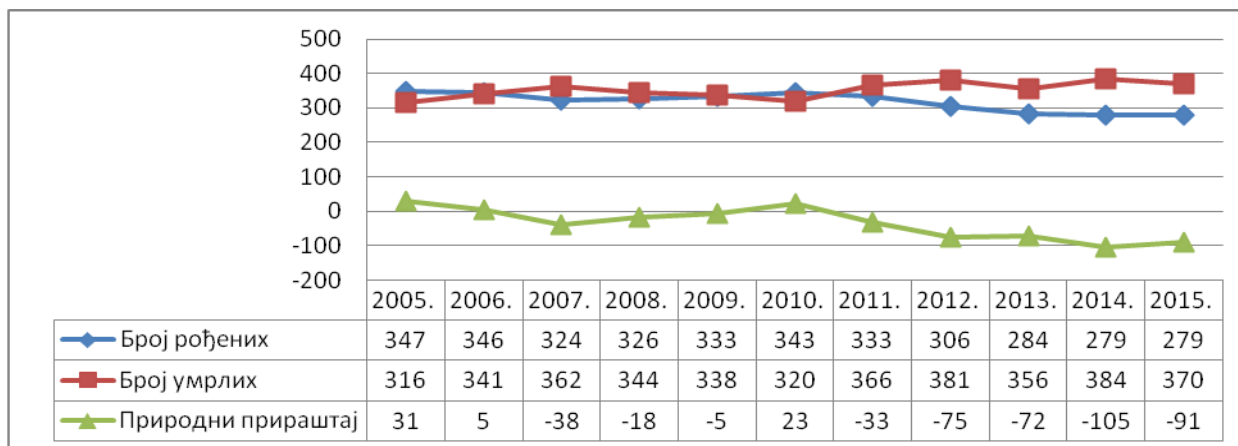

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Графикон 1. Приказ учешћа броја становника по мјесним заједницама у укупном броју становника

Анализом података Републичког завода за статистику Републике Српске за период од 2005. до 2015. године, који се односе на број рођених и број умрлих, може се констатовати да је у већини година природни прираштај негативан, што се може видјети на сљедећем графикону.

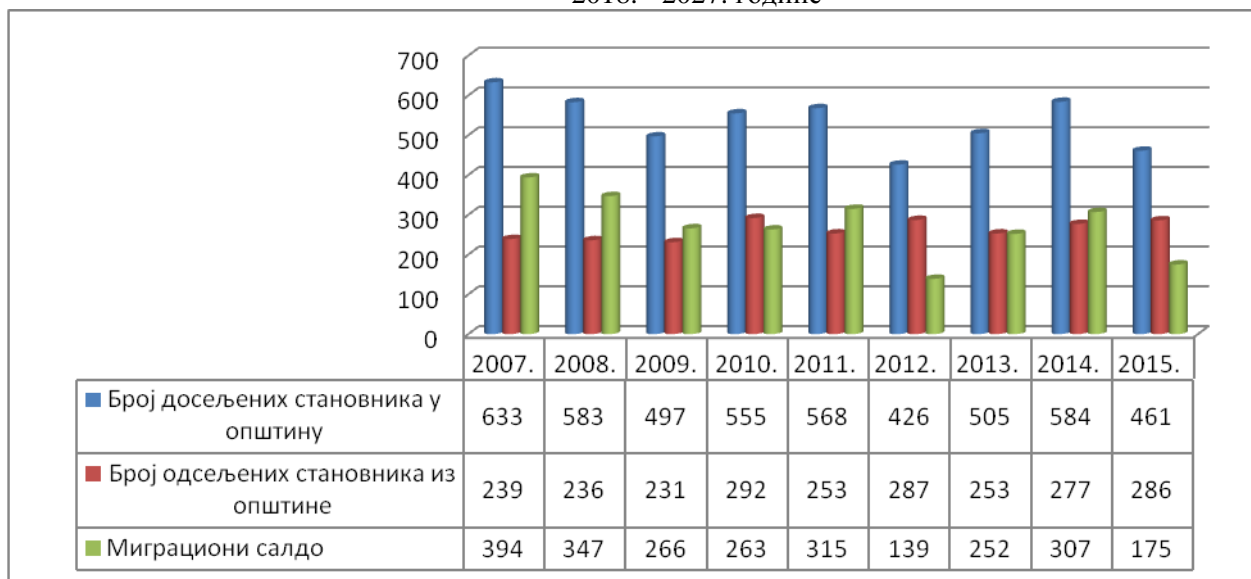

Графикон 2. Природни прираштај

Анализом броја досељених становника у општину и броја одсељених становника из општине у периоду од 2007. до 2015. године, на основу података Републичког завода за статистику Републике Српске, може се констатовати да је у свим годинама миграциони салдо позитиван, што се може видјети на сљедећем графикону.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Графикон 3. Миграциона кретања

Републички завод за статистику Републике Српске је извршио процјену укупног становништва по општинама, те је за општину Лакташи процијењен укупан број становника по годинама, што је приказано у наредној табели.

Табела 4. Процјена укупног броја становника у општини Лакташи по годинама⁸

Година	Процијењени број становника
2014.	34.350
2015.	34.491
2016.	34.583
2017.	34.720

3. Безбједност саобраћаја на подручју општине Лакташи

Безбједност саобраћаја је уско повезана са стањем мреже локалних путева и улица у насељу, јер се друмски саобраћај одвија управо овим путевима. Један од предуслова безбједног одвијања друмског саобраћаја је квалитетна мрежа локалних путева и улица у насељу.

У ранијем периоду, на територији општине Лакташи вршена су саобраћајна истраживања за потребе израде Студије јавног превоза Лакташа. Том приликом је вршено анкетање становништва у вези

⁸ Републички завод за статистику Републике Српске, Процјене становништва, годишње саопштење број 164/18.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

оцјене квалитета система јавног путничког превоза. Анкетни узорак је обухватио око 2% популације и временски је датирано на период 25.04. – 30.04.2009. године.

За потребе израде Стратегије развоја локалних путева и улица у насељу на подручју општине Лакташи од 2018. до 2027. године и Стратегије безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године, извршена су сљедећа истраживања саобраћаја:

- анкета домаћинстава (узорак од 3% популације) и
- бројања и категоризација саобраћаја у вршном поподневном часу на одговарајућем броју путних и уличних пресека.

За потребе израде Стратегије биће кориштена сва релевантна расположива литература. Под тиме се, прије свега, подразумевају подаци и смјернице садржани у:

- Стратегији развоја јавних путева у Републици Српској за период 2016-2025. година,
- Стратегији развоја општине Лакташи за период 2014 – 2024. године,
- Стратегији омладинске политике општине Лакташи за период 2016. – 2020.године,
- Акционом плану енергетске ефикасности општине Лакташи, за период 2016. – 2018. године,
- Студији о јавном линијском превозу путника општине Лакташи,
- Просторном плану општине Лакташи, за период 2014 – 2034. године,
- Стратегији развоја јавних путева у Републици Српској за период од 2016.- 2025. године.
- Програму заједничке комуналне потрошње,
- Програму уређења грађевинског земљишта за урбана подручја општине Лакташи и
- Програму рада зимске службе.

3.1. Анализа стања безбједности саобраћаја

У циљу стварања предуслова за безбједно одвијање друмског саобраћаја, извршено је истраживање на терену. Том приликом су дефинисане основне карактеристике локалних путева.

Локални путеви и улице у насељу дефинисани су Одлуком о разврставању, управљању, грађењу, реконструкцији, одржавању и заштити локалних путева, улица у насељу и путних објеката на њима на подручју општине Лакташи ("Службени гласник општине Лакташи", број 7/15), а у наредним табелама дат је преглед локалних путева и улица у насељу.

Табела 5. Локални путеви првог реда на подручју општине Лакташи

РЕДНИ БРОЈ	ПУТ (НАЗИВ ПУТА СА ОПИСОМ)	ОЗНАКА	ДУЖИНА (km)
1.	Лакташи - Кукуље звани „Канал“ – скретање од магистралног пута Бањалука- Градишка, кроз Лакташе, Петошевце, Маглајане и Косјерово до границе насељеног мјеста Кукуље	L I.1	12,30
2.	Велико Блашко - Слатина-Крчмарице од магистралног пута Клашнице-Прњавор до границе са општином Бањалука на Крчмарицама	L I.2	12,40
3.	Друговићи-Стари Мартинац од магистралног пута	L I.3	14,90

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

	Клашнице-Прњавор до границе насељених мјеста Шешковци и Стари Мартинац		
4.	Велико Блашко - Трн - Пријечани од локалног пута Велико Блашко-Слатина до границе насељених мјеста Трн и Пријечани	L I.4	5,60
5.	Бошковићи-Рајчевци од магистралног пута Клашнице-Прњавор до окретнице аутобуса у Рајчевцима	L I.5	12,20
6.	Александровац – Мрчевци - скретање од магистралног пута Бањалука- Градишка, кроз Александровац и Мрчевце до центра Мрчеваца	L I.6	2,70
7.	Мрчевци - Косјерово - „Канал“ – пут од центра Мрчеваца, кроз Мрчевце, Косјерово до излаза на пут Лакташи-Кукуље звани „Канал“	L I.7	4,30
8.	Маглајани - скретање од магистралног пута Бањалука- Градишка у Маглајанима поред цркве до излаза на пут Лакташи-Кукуље звани „Канал“	L I.8	5,10
9.	Александровац-Крнете од магистралног пута Бањалука- Градишка до ауто-пута Бањалука-Градишка (стари пут)	L I.9	3,50
10.	Крнете-Бакинци од ауто-пута Бањалука- Градишка до окретнице аутобуса у Бакинцима	L I.10	5,40
11.	Трн-Јаблан од регионалног пута Трн -Клашнице-скретања према Јаблану преко надвожњака, кроз Јаблан до окретнице аутобуса	L I.11	4,60
12.	Јакуповци – скретање од магистралног пута Бањалука - Градишка испод надвожњака ауто-пута Бањалука-Градишка, кроз Јакуповце до скретања за пут звани „Прлине“	L I.12	2,90

Табела 6. Локални путеви другог реда на подручју општине Лакташи

РЕДНИ БРОЈ	ПУТ (НАЗИВ ПУТА СА ОПИСОМ)	ОЗНАКА	ДУЖИНА (km)
1.	Слатина - од центра Слатине поред основне школе и амбуланте до пута за Јаружане	L II.1	1,70
2.	Јаружани-Ћетојевићи од пута Велико Блашко-Слатина, кроз Јаружане до Ћетојевића – поред	L II.2	7,00

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

	окретнице аутобуса до краја асфалта		
3.	Маглајани - Мрчевци - пут од центра Маглајана до центра Мрчеваца	L II.3	3,60
4.	Лакташи- Милосавци - од пута Лакташи-Кукуље звани „Канал“ преко моста на ријеци Врбас кроз Милошевце до пута Друговићи-Стари Мартинац у Милосавцима	L II.4	4,60
5.	Буковица - од пута Трн-Јаблан на скретању према Буковици, кроз Буковицу до окретнице аутобуса	L II.5	1,20
6.	Гламочани - од регионалног пута Трн- Клашнице у Гламочанима преко надвожњака до споменика палим борцима НОР-а у Гламочанима	L II.6	3,90
7.	Велико Блашко-Чардачани од магистралног пута Клашнице-Прњавор у Великом Блашку до Чардачана	L II.7	2,20
8.	Маховљани-скретање од магистралног пута Бањалука-Градишка поред војног аеродрома до пута за Ријечане	L II.8	2,60
9.	Ријечани-од моста на потоку Карићевац у Лакташима, кроз Маховљане до раскрснице са путем који води према војном аеродрому у Маховљанима	L II.9	2,00
10.	Ријечани од раскрснице са путем који води према војном аеродрому у Маховљанима, кроз Ријечане до окретнице аутобуса „Малинићи“	L II.10	4,20

Табела 7. Локални путеви трећег реда на подручју општине Лакташи

РЕДНИ БРОЈ	ПУТ (НАЗИВ ПУТА СА ОПИСОМ)	ОЗНАКА	ДУЖИНА (km)
1.	Велико Блашко-Кадифани од пута Велико Блашко-Слатина на скретању за Доње Кадифане до раскрснице путева Јаружани, Доњи Кадифани	L III.1	2,90
2.	Јаружани-Доњи Кадифани-од пута Јаружани-Ћетојевићи до Доњих Кадифана-крај асфалта	L III.2	3,60
3.	Јаружани - Горњи Кадифани од пута Јаружани-Ћетојевићи према Горњим Кадифанима поред цркве и гробља до краја асфалта	L III.3	4,00

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

4.	Љубатовци - од скретања у Љубатовцима за Јеловац-граница са општином Прњавор	L III.4	1,80
5.	Алексићи - Деветина - пут од скретања са пута Бошковићи - Рајчевци према Деветини до краја асфалта	L III.5	1,60
6.	Александровац - скретање од магистралног пута Бањалука – Градишка за насеље звано „Борац“ до краја асфалта	L III.6	1,20
7.	Косјерово - скретање са пута звани „Канал“ према засеоку „Луг“ кроз Косјерово до границе са општином Градишка и општином Србац	L III.7	2,30
8.	Косјерово - скретање са пута звани „Канал“ поред два гробља до пута Косјерово-Мрчевци	L III.8	1,40
9.	Мрчевци од раскрснице Александровац-Мрчевци кроз Мрчевце до границе са општином Градишка	L III.9	1,80
10.	Кобатовци - од магистралног пута Бањалука-Градишка кроз Кобатовце до ограде војног аеродрома	L III.10	1,80
11.	Кобатовци – Маховљани од скретања са пута Крнете- Бакинци до пута Маховљани-Ријечани	L III.11	4,50
12.	Маглајани - Петошевци - скретање са пута Маглајани - „Канал“ до пута који пролази кроз Петошевце	L III.12	1,80
13.	Гламочани - од регионалног пута Трн- Клашнице у Гламочанима до цркве и гробља у Гламочанима	L III.13	1,80
14.	Милошевци-Чардачани од пута који повезује „Канал“ са Милосавцима до спајања са путем који се одваја од магистралног пута Клашнице-Прњавор у Великом Блашку и иде до Чардачана	L III.14	2,80
15.	Чардачани-Бошковићи од магистралног пута Клашнице-Прњавор у Чардачанима, кроз Чардачане до Бошковића- излаз на магистрални пут Клашнице-Прњавор	L III.15	3,30
16.	Чардачани пут кроз Чардачане који спаја путеве Чардачани - Милошевци и Чардачани - Бошковићи	L III.16	1,10
17.	Довићи од магистралног пута Клашнице-Прњавор у Довићима, кроз Довиће до Бошковића- излаз на	L III.17	2,30

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

	магистрални пут Клашнице-Прњавор		
18.	Друговићи - од магистралног пута Клашнице-Прњавор поред цркве у Друговићима до краја асфалта	L III.18	2,20
19.	Кољани - од магистралног пута Клашнице-Прњавор кроз Друговиће и Кољане до краја асфалта	L III.19	3,20
20.	Деветина - од магистралног пута Клашнице-Прњавор на скретању према Деветини у Хрваћанима до са огранком лијево према Каравласима до краја асфалта и десно према Украјинцима до краја асфалта	L III.20	3,90
21.	Друговићи - скретање од пута Кољани поред избјегличког насеља „Амбарине“ до раскнице путева за цркву у Друговићима и пута за Манојловиће	L III.21	2,40
22.	Маховљани скретање од магистралног пута Бањалука- Градишка кроз Маховљане до Маховљанске ријеке-граница са Петошевцима	L III.22	1,30
23.	Петошевци - пут од Маховљанске ријеке кроз Петошевце са три огранка до излаза на пут Лакташи-Кукуље звани „Канал“	L III.23	5,20
24.	Шешковци -скретање са пута Друговићи-Стари Мартинац поред цркве у Шешковцима према индустријским плантажама до краја асфалта	L III.24	1,70
25.	Папажани-скретање са пута Друговићи-Стари Мартинац поред цркве и гробља у Папажанима до краја асфалта	L III.25	2,40
26.	Мало Блашко-Стара црква-скретање са пута Велико Блашко-Слатина према Старој цркви до краја асфалта	L III.26	2,30
27.	Слатина-Бабића брдо-скретање са пута Слатина-Јаружани према Бабића брду до краја асфалта	L III.27	4,60
28.	Слатина-Рачића пут-Колонија-скретање са пута Слатина-Крчмарице према засеоку Рачића пут и Колонија до краја асфалта	L III.28	4,00
29.	Слатина-засеок Бабићи- скретање са пута центар Слатине-Крчмарице према засеоку Бабићи до пута	L III.29	2,40

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

	Слатина-Јаружани-Бабића брдо		
30.	Велико Блашко-Јекића вис- скретање са пута Велико Блашко-Слатина-Крчмарице према засеоку Јекића вис до краја асфалта	L III.30	1,80

Табела 8. Главне улице на подручју општине Лакташи

Редни број	Назив мјеста	Назив улице
1.	Лакташи	Карађорђева улица
2.	Лакташи	Немањина улица
3.	Лакташи	Козарска улица
4.	Лакташи	Љевчанска улица
5.	Трн	Улица цара Душана
6.	Гламочани	Светосавска улица
7.	Јакуповци	Омладинска улица
8.	Александровац	Улица Градишка цеста
9.	Слатина	Бањалучка улица
10.	Слатина	Улица Стевана Давидовића

Табела 9. Сабирне улице на подручју општине Лакташи

Редни број	Назив мјеста	Назив улице
1.	Лакташи	Улица Младена Стојановића
2.	Лакташи	Улица Меше Селимовића
3.	Лакташи	Бањска улица
4.	Лакташи	Улица Алексе Шантића
5.	Лакташи	Улица Мирослава Антића
6.	Лакташи	Улица Старог Вујадина

Стратегија безбедности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

7.	Лакташи	Његошева улица
8.	Лакташи	Српска улица
9.	Лакташи	Улица Србачки пут
10.	Трн	Обилићева улица
11.	Трн	Руска Улица
12.	Трн	Улица Николе Пашића
13.	Трн	Врбаска улица
14.	Трн	Доситејева улица
15.	Трн	Млинарска улица
16.	Трн	Улица 23. априла
17.	Трн	Новосадска улица
18.	Трн	Улица Владе Милошевића
19.	Трн	Улица Николе Тесле
20.	Јаблан	Јабланска улица
21.	Јаблан	Улица Владе Милошевића
22.	Гламочани	Улица Васе Чарапића
23.	Гламочани	Улица Раде Јањуша
24.	Гламочани	Манастирска улица
25.	Јакуповци	Улица Ковиљке Прња
26.	Јакуповци	Улица Шоше Мажара
27.	Александровац	Зеленгорска улица
28.	Александровац	Јасеновачка улица
29.	Александровац	Улица Борачки пут
30.	Александровац	Кнежопољска улица
31.	Слатина	Улица Николаја Велимировића

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

Табела 10. Приступне улице на подручју општине Лакташи

Редни број	Назив мјеста	Назив улице
1.	Лакташи	Книнска улица
2.	Лакташи	Улица Василије Острошки
3.	Лакташи	Улица Мајке Југовића
4.	Лакташи	Борачка улица
5.	Лакташи	Улица Петра Кочића
6.	Лакташи	Крајишка улица
7.	Лакташи	Улица Радована Вулина
8.	Лакташи	Солунска улица
9.	Лакташи	Фрушкогорска улица
10.	Лакташи	Улица Мире Цикоте
11.	Лакташи	Улица Бранка Ћопића
12.	Лакташи	Улица Бранка Радичевића
13.	Лакташи	Улица епископа Платона
14.	Лакташи	Улица Славка Мандића
15.	Лакташи	Улица Скендера Куленовића
16.	Лакташи	Улица краља Милутина
17.	Лакташи	Улица Марије Бурсаћ
18.	Лакташи	Улица Ђуре Јакшића
19.	Лакташи	Улица Хајдук Вељка
20.	Лакташи	Озренска улица
21.	Лакташи	Улица Станка Раките
22.	Лакташи	Улица Павла Савића
23.	Лакташи	Улица Стевана Синђелића
24.	Лакташи	Улица Гаврила Принципа
25.	Лакташи	Улица краљице Марије

Стратегија безбедности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

26.	Лакташи	Улица Васе Чубриловића
27.	Лакташи	Улица Ђирила и Методија
28.	Лакташи	Улица Ловћенска
29.	Лакташи	Јесењинова улица
30.	Лакташи	Улица Раде Личине
31.	Лакташи	Улица Владимира Назора
32.	Лакташи	Улица Веселина Маслеше
33.	Лакташи	Улица Васе Пелагића
34.	Лакташи	Улица Симе Шолаје
35.	Лакташи	Улица Владимира Роловића
36.	Лакташи	Улица Лепе Радић
37.	Лакташи	Улица Филипа Филиповића
38.	Лакташи	Улица Руђера Бошковића
39.	Лакташи	Жупска улица
40.	Лакташи	Јелића брдо
41.	Лакташи	Улица војводе Мишића
42.	Лакташи	Улица Славка Родића
43.	Лакташи	Улица Десанке Максимовић
44.	Лакташи	Улица Огњена Прице
45.	Лакташи	Улица Светозара Марковића
46.	Лакташи	Улица Ивана Косанчића
47.	Лакташи	Гудурска улица
48.	Лакташи	Улица Југ Богдана
49.	Лакташи	Улица Стојана Јанковића
50.	Лакташи	Будванска улица
51.	Лакташи	Улица Милана Топлице
52.	Лакташи	Улица цара Лазара

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

53.	Лакташи	Улица Првوماјска
54.	Лакташи	Мајевичка улица
55.	Трн	Кнез Михаилова улица
56.	Трн	Улица Виктора Новака
57.	Трн	Улица Старине Новака
58.	Трн	Рашка улица
59.	Трн	Улица Пролетерских бригада
60.	Трн	Приједорска улица
61.	Трн	Видовданска улица
62.	Трн	Церска улица
63.	Трн	Колубарска улица
64.	Трн	Улица Вука Караџића
65.	Трн	Улица Милоша Црњанског
66.	Трн	Улица Бранислава Нушића
67.	Трн	Грчка улица
68.	Трн	Улица Јована Дучића
69.	Трн	Улица кнегиње Љубице
70.	Трн	Улица Саве Шумановића
71.	Трн	Улица Бањалучких беба
72.	Трн	Улица Филипа Вишњића
73.	Трн	Улица Михајла Пупина
74.	Трн	Улица Мајке Кнежополке
75.	Трн	Улица I крајишког корпуса
76.	Трн	Улица Владимира Ћоровића
77.	Трн	Улица Илије Гарашанина
78.	Трн	Улица Стевана Мокрањца
79.	Трн	Улица Змај Јовина

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

80.	Трн	Улица Милутина Бојића
81.	Трн	Улица Милана Тепића
82.	Трн	Херцеговачка улица
83.	Трн	Улица царице Милице
84.	Трн	Улица браће Рачић
85.	Трн	Улица Трнска
86.	Трн	Петровачка улица
87.	Јаблан	Игманска улица
88.	Јаблан	Грмечка улица
89.	Јаблан	Улица Милана Боровнице
90.	Јаблан	Улица Анте Матића
91.	Јаблан	Улица Поточанска
92.	Јаблан	Улица Радоја Домановића
93.	Јаблан	Улица Досте Протић
94.	Јаблан	Златиборска улица
95.	Јаблан	Улица Фрање Клуза
96.	Јаблан	Шумадијска улица
97.	Јаблан	Улица краља Милана
98.	Јаблан	Улица Саве Ковачевића
99.	Јаблан	Улица Светозара Милетића
100.	Јаблан	Улица Стефана Дечанског
101.	Јаблан	Улица Душка Трифуновића
102.	Јаблан	Улица Максима Горког
103.	Јаблан	Улица Ђуре Даничића
104.	Јаблан	Улица Борисава Станковића
105.	Јаблан	Которварошка улица
106.	Јаблан	Улица Милоша Обреновића

Стратегија безбедности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

107.	Јаблан	Улица Максима Бачинског
108.	Гламочани	Равногорска улица
109.	Гламочани	Романијска улица
110.	Гламочани	Улица Илије Томића
111.	Гламочани	Улица V Козарске бригаде
112.	Гламочани	Невесињска улица
113.	Гламочани	Улица Тараса Шевченка
114.	Гламочани	Змијањска улица
115.	Гламочани	Улица војводе Степе
116.	Гламочани	Улица Стевана Сремца
117.	Гламочани	Улица војводе Путника
118.	Јакуповци	Улица Поткозарска
119.	Јакуповци	Улица Иве Андрића
120.	Јакуповци	Улица Лазе Лазаревића
121.	Јакуповци	Улица Мије Алексића
122.	Јакуповци	Улица Косовска
123.	Јакуповци	Улица Јосифа Панчића
124.	Јакуповци	Улица Милутина Нинића
125.	Јакуповци	Улица Дрварска
126.	Јакуповци	Савска улица
127.	Јакуповци	Улица Јурија Гагарина
128.	Јакуповци	Улица Мајке Кристине
129.	Јакуповци	Улица Вељке Петровића
130.	Јакуповци	Улица Јована Цвијића
131.	Јакуповци	Улица Јована Рашковића
132.	Јакуповци	Улица Страхиње Скендерије
133.	Јакуповци	Улица Николе Матавуља

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

134.	Александровац	Улица Паје Јовановића
135.	Александровац	Сремска улица
136.	Александровац	Улица Страхинића бана
137.	Александровац	Улица Николе Филиповића
138.	Александровац	Тополска улица
139.	Александровац	Улица Радивоја Кораћа
140.	Александровац	Улица Боже Николића
141.	Александровац	Улица Давида Штрпца
142.	Александровац	Војвођанска улица
143.	Александровац	Лијевчански пут
144.	Слатина	Улица Солунских добровољаца
145.	Слатина	Улица 31. јануара
146.	Слатина	Улица Инчевац
147.	Слатина	Улица Петра Пеције
148.	Слатина	Улица Ђакона Авакума
149.	Слатина	Улица Крфска
150.	Слатина	Улица Милутина Миланковића
151.	Слатина	Улица Оструге
152.	Слатина	Улица Младости
153.	Слатина	Улица др Славка Пиштељића
154.	Слатина	Улица Соколска
155.	Слатина	Улица Кленовац
156.	Слатина	Улица Алојза Адамича
157.	Слатина	Улица Кисељак
158.	Слатина	Улица Луке Курузовића
159.	Слатина	Улица Старе цркве

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

160.	Слатина	Улица Драге Вучака
161.	Слатина	Улица Јозефа Бетелке
162.	Слатина	Улица Црновршка
163.	Слатина	Улица Гајићка
164.	Слатина	Улица Васе Поповића
165.	Слатина	Улица Бабића брдо
166.	Слатина	Улица Игњатија Бабића

Ширина коловоза локалних путева варира како од пута до пута, тако и од дионице до дионице. Само три локална пута посједују ширину коловоза од 6,0 m, а то су:

- Лакташи – Кукуље, звани „Канал“ (скретање од магистралног пута Бањалука - Градишка, кроз Лакташе, Петошевце, Маглајане и Косјерово до границе насељеног мјеста Кукуље),
- Александровац – Мрчевци (скретање од магистралног пута Бањалука - Градишка, кроз Александровац и Мрчевце до центра Мрчеваца) и
- Крнете – Бакинци (од ауто-пута Бањалука – Градишка до окретнице аутобуса у Бакинцима).

Четири локална пута имају коловоз, одговарајући за несметан двосмјерни саобраћај путничких и мањих доставних возила, односно коловоз ширине веће од 4,5 m, а то су:

- Велико Блашко – Слатина – Крчмарице (од магистралног пута Клашнице – Прњавор до границе са општином Бањалука на Крчмарицама - ширина коловоза 4,8 – 5,4 m),
- Друговићи – Стари Мартинац (од магистралног пута Клашнице – Прњавор до границе насељених мјеста Шешковци и Стари Мартинац - ширина коловоза 5,5 – 5,7 m),
- Маглајани (скретање од магистралног пута Бањалука – Градишка, у Маглајанима поред цркве, до излаза на пут Лакташи – Кукуље звани „Канал“ - ширина коловоза 5,5 m) и
- Јакуповци (скретање од магистралног пута Бањалука – Градишка испод надвожњака ауто – пута Бањалука – Градишка, кроз Јакуповце до скретања за пут звани „Прлине“ - ширина коловоза 5,5 m).

Преостали локални путеви имају ширину коловоза мању од 4,5 m или им ширина коловоза варира на начин да је мјестимично већа од 4,5m а мјестимично мања од 4,5 m, те није омогућен несметан двосмјерни саобраћај (приликом мимоилажења два возила, једно се мора зауставити, користећи банкину).

Тротоари су изграђени на одређеним дионицама четири локална пута, а то:

- Лакташи – Кукуље звани „Канал“ (скретање од магистралног пута Бањалука - Градишка, кроз Лакташе, Петошевце, Маглајане и Косјерово до границе насељеног мјеста Кукуље - једна дионица има обостране тротоаре ширине по 2,0 m а друга дионица има једнострану тротоар ширине 2,0 m. Тротоари нису изграђени у цјелокупној дужини предметног пута),
- Велико Блашко – Слатина – Крчмарице (од магистралног пута Клашнице – Прњавор до границе са општином Бањалука на Крчмарицама - једнострану тротоар ширине 1,5 m),

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

- Јакуповци (скретање од магистралног пута Бањалука – Градишка, испод надвожњака ауто – пута Бањалука – Градишка, кроз Јакуповце до скретања за пут звани „Прлине“ - једнострано тротоар ширине 1,4 m) и
- Слатина (од центра Слатине, поред Основне школе и амбуланте, до пута за Јаружане - једнострано тротоар ширине 1,5 m).

Ширина банкина је варијабилна, зависно од локалног пута, али према мјерењима на терену, банке нису уже од 0,3 m нити шире од 0,8 m.

Што се тиче уличне мреже, њене геометријске карактеристике ће бити разматране сходно рангу мреже. Раније је поменуто да је улична мрежа, на територији општине Лакташи, рангирана у три категорије: главне улице, сабирне улице и приступне улице.

У категорију главних улица спада 10 улица, при чему најшири коловоз имају Карађорђева улица и Љевчанска улица (коловоз ширине по 7,0 m). Ширина коловоза осталих улица није испод 5,3 m (најчешће је 6,0 m или више), изузев дијелова Омладинске улице, гдје је коловоз ширине 3,0 m или мање. Све улице из ове категорије имају тротоаре (једностране или двостране) изузев Омладинске улице, у дијелу гдје је коловоз ширине 3,0 m или мање. Ширина тротоара је највише 2,0 m а најмање 1,5 m.

Категорију сабирних улица чини 31 улица. У овој категорији су примјетне велике варијације ширине коловоза од 6,0 m у Улици Младена Стојановића до 2,3 m у Улици Борачки пут. Такође, постоји одређен број улица са осцилацијама ширине коловоза, те тако Улица Шоше Мажара има коловоз у ширинама од 2,5 m до 5,5 m. Тротоари су изведени у профилима седам улица (Улица Младена Стојановића, Улица Старог Вујадина, Улица Николе Пашића, Доситејева улица, Улица Николе Тесле, Улица Шоше Мажара и Улица Николаја Велимировића) са ширинама од 1.3 m, 1.4 m и 1.5 m.

Категорију приступних улица чини 166 улица. При чему ширина коловоза варира од 2,2 m (Улица Веселина Маслеше) до 6,0 m. Ширину коловоза од 6,0 m има 16 улица док ширину коловоза од 3,5 m или мању, има више од двије трећине улица.

Тротоар је изграђен у профилу од 8 улица и то као једнострано тротоар. Ширина тротоара се креће од 1,3 m (Улица Хајдук Вељка), преко 1,35 m (Улица Лазе Лазаревића) и 1,5 m (Книнска улица, Улица Василија Острошког, Фрушкогорска улица, Озренска улица и Улица Руђера Бошковића) до 1,6 m (Улица Мајке Југовића). Улице без тротоара имају изграђене банке у распону од 0,2 m до 0,8 m.

Капацитет локалних путева и улица је рачунат на бази сврставања у статистичке класе путних параметара измјерених приликом обиласка терена. С тим у вези, класе су формиране на основу ширине коловоза и ширине банкина. У наредној табели је приказан капацитет локалних путева и улица.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Табела 11. Капацитет локалних путева и улица

Статистичке класе:	Ширина коловоза (m):	Ширина банклина (m):	Капацитет (воз/сат):
1.	6	0.6 – 0.8	1.700
2.	5.5 - 6	0.5 – 0.7	1.650
3.	5.0 – 5.5	0.5 – 0.6	1.600
4.	4.5 – 5.0	≤ 0.5	1.500
5.	< 4.5	< 0.5	-

Присуство варирања вриједности путних елемената (ширина коловоза, ширина банкине, број приступних тачака на пут, стање коловоза итд.) много отежава прецизно утврђивање вриједности капацитета. Стога се приступило дефинисању статистичких класа и прорачуну капацитета на приказан начин.

Током истраживања вршено је бројање саобраћаја на сљедећим локацијама: окретница аутобуса – надвожњак – Јаблан, окретница аутобуса (Ћетојевићи) – Плантаго – Јаружани, Косјерово – Мрчевци, Пријечани – Шушњари, Милошевци – Милосавци, Рајчевци – Бошковићи, Чардачани – Милошевци и Лакташи – Србац.

Анализирајући податке добијене на основу бројања саобраћаја у периоду од 13:00 – 17:00 часова, може се констатовати да учешће мотоцикла, у саобраћајним токовима, износи 1%, учешће путничког аутомобила износи 83%, учешће аутобуса износи 2%, учешће лаких теретних возила износи 7%, учешће средњих теретних возила износи 2% а учешће тешких теретних возила износи 3%. Аутовозови су заступљени јако мало, тако да је услед заокруживања учешће 0%, док радне машине партиципирају са удјелом од 2%.

3.2. Анализа возила и возача

За потребе израде Стратегије безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године прикупљени су подаци о броју регистрованих и искључених возила, те броју резидентних и искључених возача на подручју општине Лакташи, што је приказано у наредној табели.

Табела 12. Број регистрованих и искључених возила и броју резидентних и искључених возача по годинама

Возила и возачи	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Укупан број регистрованих возила на подручју ПС Лакташи	3.155	3.201	3.108	3.171	3.466	4.196

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Укупан број искључених возила због нерегист.	170	201	156	302	355	242
Укупан број резидентних возача на територији ПС Лакташи	1.563	1.627	3.984	4.601	3.715	3.039
Укупан број искључених возача због вожње прије стицања права на управљање	129	114	165	174	188	176

Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

У претходној табели приказан је број регистрованих возила по годинама. На основу података из табеле, може се закључити да се број регистрованих возила сваке године повећава, што се може видјети на сљедећем графикону.

Графикон 4. Број регистрованих возила на подручју општине Лакташи по годинама

У наредној табели је приказана старост возила регистрованих на подручју општине Лакташи за посматрани период од 2012. до 2017. године.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Табела 13. Старост возила регистрованих на подручју општине Лакташи

Старост возила	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
0-8	28	23	22	90	115	140
8-20	167	178	127	365	570	543
20-28	62	36	38	62	77	87
28+	74	64	45	76	88	62

Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

Из претходне табеле се може закључити да постоји тренд подмлађивања возног парка. Видљиво је да број возила старости 0-8 година представљало 8,5% регистрованих возила у 2012. години, док је у 2017. години тај проценат 16,8%. Такође, може се закључити да опада учешће старијих возила у укупном броју регистрованих возила на подручју општине Лакташи.

4. Анализа стања саобраћајних незгода

На подручју општине Лакташи присутан је тренд повећања саобраћајних незгода у периоду од 2012. до 2017. године, а што се може видјети из наредне табеле.

Табела 14. Стање саобраћајних незгода на подручју општине Лакташи по годинама

Укупно стање	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Број саобраћајних незгода са смртно страдалим лицима (ССЛ)	2	5	2	6	6	9
Број саобраћајних незгода са тешким тјелесним повредама (ТПП)	6	12	8	16	23	22

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Број саобраћајних незгода са лакшим тјелесним повредама (ЛТП)	40	33	29	63	101	99
Укупан број саобраћајних незгода са неповријеђен им лицима (НЛ)	48	50	39	85	130	130
Укупан број саобраћајних незгода са мањим материјалном штетом (ММШ)	149	119	98	233	314	310
Укупан број саобраћајних незгода (СН)	197	169	137	318	444	440

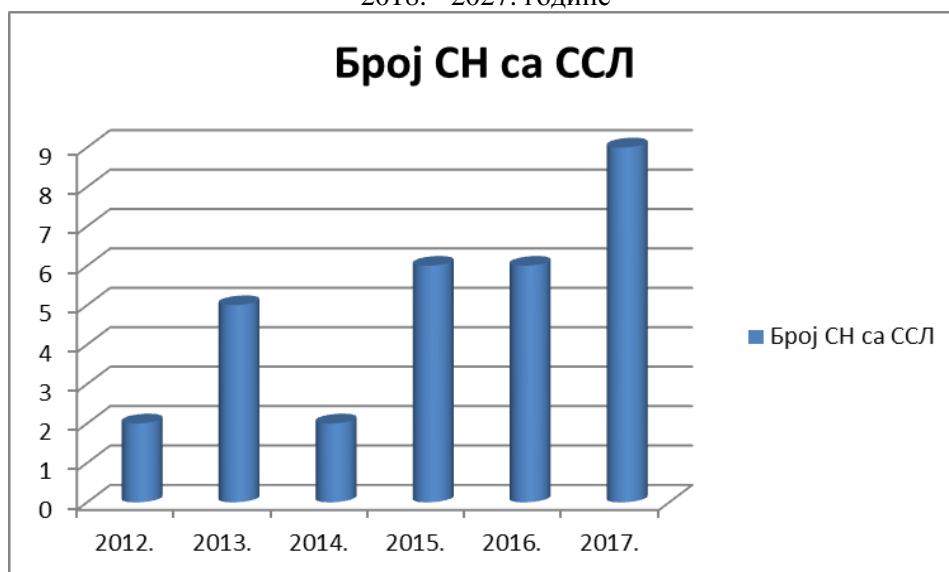
Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

Из претходне табеле се може видјети да постоји тренд раста саобраћајних незгода са смртно страдалим, свим тјелесним повредама, као и материјалном штетом.

На наредном графикону се може видјети да је у 2017. години било највише саобраћајних незгода са смртно страдалим лицима. Иако је тежња да број смртно страдалих лица буде што мањи, у периоду од 2012. до 2017. године примјетан је значајан тренд раста саобраћајних незгода са смртно страдалим лицима.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Графикон 5. Број саобраћајних незгода са смртно страдалим лицима

Такође, примјетан је тренд раста укупног броја саобраћајних незгода, што се може видјети на сљедећем графикону.

Графикон 6. Укупан број саобраћајних незгода на подручју општине Лакташи у периоду 2012.-2017. године

У наредној табели је приказан број настрадалих лица на подручју општине Лакташи у периоду од 2012. до 2017. године.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Табела 15. Број настрадалих лица по годинама

<i>Број настрадалих</i>	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Број погинулих лица	2	5	3	7	6	11
Број ТПЛ	7	13	9	23	29	29
Број ЛПЛ	61	53	43	102	171	152

Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

У наредној табели приказане су саобраћајне незгоде по данима у седмици за период од 2012. године до 2017. године. Може се закључити да постоји тренд раста саобраћајних незгода за све дане у седмици у посматраном периоду.

Табела 16. Саобраћајне незгоде по данима у седмици

<i>Дани у седмици</i>	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Понедељак	23	19	16	32	63	68
Уторак	25	26	17	40	71	51
Сриједа	20	23	22	38	72	62
Четвртак	43	29	26	57	67	72
Петак	41	26	22	54	55	64
Субота	24	26	16	48	73	69
Недеља	21	20	18	49	43	54

Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

У наредној табели приказано је стање коловоза у моменту саобраћајних незгода у периоду од 2012. године до 2027. године.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Табела 17. Стање коловоза у моменту настанка саобраћајних незгода по годинама

Стање коловоза	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Сух коловоз	124	105	86	226	342	319
Мокар	53	59	47	88	89	102
Снијег и поледица	20	5	4	4	13	19

Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

На основу података из претходне табеле, може се закључити да се највећи број саобраћајних незгода догађа на сухом коловозу.

У наредној табели су приказани узроци саобраћајних незгода по годинама у периоду од 2012. до 2027. године.

Табела 18. Узроци саобраћајних незгода по годинама

Узроци СН	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Брзина	55	50	51	89	153	129
Растојање	15	16	11	48	72	67
Страна кретања	0	0	16	31	39	55
Радња возилом	82	62	30	71	94	100
Алкохол	0	0	0	0	0	0
Остали узорци	45	41	29	79	86	89

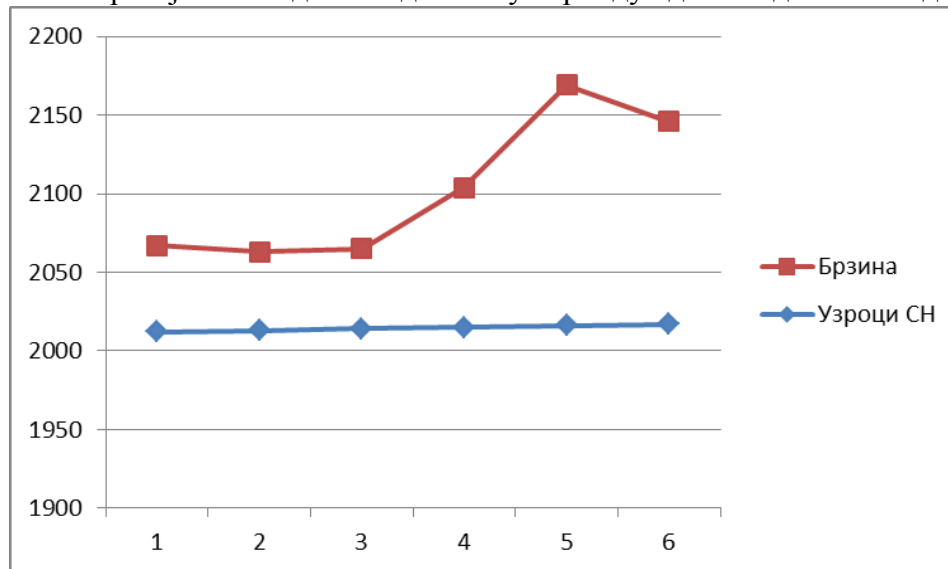
Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

Како се види у претходној табели, брзина је најчешћи узрок саобраћајне незгоде, што се може повезати са претходним табелама у којима је наведено да се најчешће саобраћајне незгоде дешавају на сухом путу, јер се на сухом путу вози брже него на мокром.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Како је брзина најчешћи узрок саобраћајних незгода, у наредном графикону је приказан тренд брзине као узрока саобраћајне незгоде по годинама у периоду од 2012. до 2017. године.

Графикон 7. Тренд брзине као узрока саобраћајних незгода

У наредној табели приказано је вријеме саобраћајних незгода по годинама у периоду од 2012. до 2017. године.

Табела 19. Вријеме саобраћајне незгода по годинама

Вријеме СН	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
00-06	17	15	10	25	37	34
06-12	47	41	31	72	131	112
12-18	74	68	55	144	180	194
18-00	59	45	41	77	96	100

Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

Из претходне табеле је видљиво да се саобраћајне незгоде најчешће догађају у периоду од 12-18 часова у свим посматраним годинама.

Најчешћи узрочници саобраћајних незгода су лица старости између 18 и 30 година. Ипак, утврђено је да су узрочници саобраћајних незгода често и остала лица, а посебно лица старости између 30 и 40 година, што се може видјети у наредној табели.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Табела 20. Узраст лица одговорних за саобраћајну незгоду по временима настанка саобраћајних незгода

<i>Узраст лица одговорног за СН</i>	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
07-18	1	1	1	2	1	8
18-30	70	48	58	109	126	145
30-40	52	43	20	70	91	86
40-50	22	25	18	44	79	76
50-60	20	20	15	43	71	55
60+	18	21	18	40	49	54

Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

У наредној табели приказана су мјеста настанка саобраћајних незгода за период од 2012. године до 2017. године.

Табела 21. Мјеста саобраћајних незгода по годинама

<i>Мјесто СН</i>	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Улице у насељу	157	119	103	133	187	204
Магистрални пут Бања Лука – Градишка	0	0	0	96	132	123
Магистрални пут Бања Лука – Прњавор	0	0	0	51	77	71
Регионални пут Бања Лука – Клашнице	40	50	34	37	47	38

Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

Из претходне табеле се може видјети да се највећи број саобраћајних незгода дешавао у улицама у насељу. Полицијска станица Лакташи до 2015. године није вршила контролу саобраћаја и увиђаја саобраћајних незгода на магистралном путу, па је из тог разлога наведено да није било саобраћајних незгода на магистралним путевима до 2015. године.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

У наредној табели приказане су саобраћајне незгоде које су се десиле у насељеним мјестима у периоду од 2012. до 2017. године. Овдје треба напоменути да су у број саобраћајних незгода по насељеним мјестима уврштене саобраћајне незгоде које су се догодиле не само на улицама у насељу, магистралним и регионалним путевима, већ и незгоде које су се догодиле на локалним и некатегорисаним путевима, паркинзима итд.

Табела 22. Мјеста саобраћајних незгода по насељеним мјестима и годинама

<i>Мјесто СН по насељеним мјестима</i>	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Јакуповци	25	20	26	71	86	72
Кобатовци	3	1	0	2	5	4
Буковица	1	0	1	1	1	2
Алексићи	1	1	1	2	2	2
Бошковићи	28	39	37	38	27	23
Грн	61	69	54	48	74	69
Косијерово	4	3	1	2	3	8
Слатина	12	7	5	8	8	6
Маховљани	10	8	11	8	15	22
Шушњари	3	7	3	5	5	1
Довићи	3	2	4	4	3	2
Маглајани	4	2	1	4	8	6
Кадињани	4	0	0	0	1	0
Мрчевци	3	1	1	1	2	1
Љубатовци	1	1	1	0	1	0
Јаблан	8	4	5	5	8	6
Друговићи	28	28	32	17	18	26
Милосавци	3	2	2	1	4	6
Мало Блашко	2	5	4	2	6	3

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Александровац	15	13	16	14	18	19
Крнете	5	1	3	4	2	4
Ријечани	4	0	0	1	0	1
Залужани	1	0	0	0	1	0
Гламочани	44	40	30	39	44	48
Чардачани	7	6	7	12	7	10
Милошевци	3	1	4	1	2	4
Деветина	1	0	0	0	0	0
Лакташи	108	96	67	93	105	108
Велико Блашко	8	18	10	21	27	28
Петошевци	4	2	2	3	5	7
Бакинци	1	0	2	3	0	1
Кришковци	1	1	2	3	2	1
Шешковци	0	1	0	0	1	0
Папажани	0	1	1	1	2	2
Јаружани	0	0	1	0	2	3
Пријечани	0	0	0	1	0	0

Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

У наредној табели приказани су учињени прекршаји, које је евидентирала Полицијска станица Лакташи у периоду од 2012. до 2017. године.

Табела 24. Учињени прекршаји по годинама

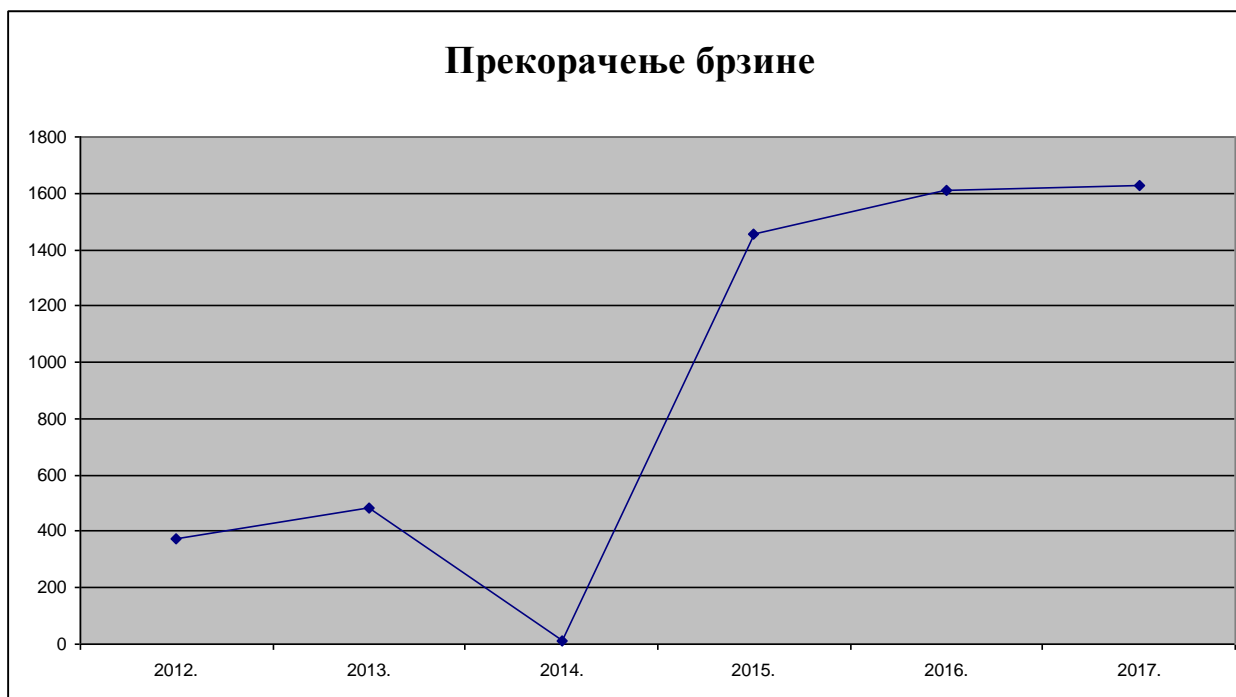
<i>Учињен прекршај</i>	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ПО ГОДИНАМА					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Невезан појас	421	470	383	694	1.004	556
Прекорачење брзине	373	484	13	1.457	1.612	1.629

Извор: Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Бања Лука, Полицијска станица Лакташи

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Из претходне табеле се може закључити да постоји тренд повећања прекршаја који се односе на прекорачење брзине, што се може видјети на сљедећем графикону.

Графикон 8. Тренд прекршаја због прекорачења брзине

На претходном графикону се може видјети да је од 2014. године забиљежен значајан тренд раста прекршаја због прекорачења брзине, што не утиче добро на безбједност саобраћаја. У овој Стратегији је показано да је прекорачење брзине најчешћи узрок саобраћајних незгода, те је потребно утицати на возаче да брзину кретања возила прилагоде условима пута и прописаним ограничењима, како би се повећала безбједност свих учесника саобраћаја, а самим тим и број саобраћајних незгода.

5. Визија, мисија и циљеви

Потреба за повећањем безбједности учесника у саобраћају има више узрочника. Наиме, упоредо партиципира више мотива у намјери да се повећа ниво безбједности саобраћаја. Неки од њих су у домену економских показатеља а неки други су у домену моралних начела и емотивних приступа анализи овог проблема.

Посматрано са економског аспекта, фокус је стављен на материјалне трошкове настале саобраћајном незгодом (материјална штета), застоји или привремено отежано кретање саобраћаја, трошкови интервенција полицијских, ватрогасних и медицинских служби, трошкови лијечења повријеђених односно трошкови сахрана погинулих, те незаобилазно тзв. изгубљена добит усљед дјелимичне или потпуне радне способности повријеђених.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Са друге стране, морална начела и емотивни аспект те проблематике налажу да се учини највише могуће да се сачувају животи и покуша избјећи излагање душевној боли породица, којима страдају ближњи.

С тога, намјера спровођења систематских активности у циљу свјесног дјеловања на показатеље безбједности саобраћаја је заснована на основама међународног стандарда у области квалитета организације. То значи да се сваком облику организованих активности (организације) приступа на начин да се недвосмислено дефинишу визија, мисија, стратегија и циљеви. Затим, да се једнозначно утврде показатељи (параметри), критеријуми те контрола или мјерљивост процеса а како би се, у сваком тренутку, могло утврдити да ли предузете активности доносе жељене резултате, односно да ли предузете активности усмјеравају систем у жељеном смјеру.

У складу са претходно реченим, визија Стратегије безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи је да се свим корисницима обезбиједи саобраћај на територији општине Лакташи, који неће угрожавати њихово здравље нити живот, који ће омогућити квалитетну услугу превоза људи и роба, без сувишног стреса и застоја у саобраћају, без погинулих и тешко повријеђених а са минималним бројем саобраћајних незгода и лако повријеђених учесника у саобраћају.

Важно је скренути пажњу да је неизбјежна и солидарност свих учесника у саобраћају али и да је дужност свих грађана да дају допринос у достизању што вишег нивоа безбједности у саобраћају.

Наредни корак је формулисање мисије, односно корак даље у конкретизацији визије. Под мисијом се подразумијева покретање и јачање постојећих ресурса, у домену безбједности саобраћаја, те изградња нових институционалних и ресурсних капацитета који ће, уз снажну политичку подршку, користећи системски приступ заснован на пет стубова безбједности саобраћаја утврђених "Деценијом акције за безбједност саобраћаја", непрекидно радити у циљу смањивања ризика учешћа у саобраћају, а посебно радити у областима:

- Система управљања безбједношћу саобраћаја,
- Безбједнијих путева и кретања,
- Безбједнијих возила,
- Безбједнијих учесника у саобраћају и
- Збрињавања након незгода.

Трећи процесни корак је дефинисање стратегије безбједности саобраћаја. Овај документ је израђен у складу са тим циљем.

Наравно, четврти процесни корак је дефинисање конкретних циљева. У случају када се ради о вишегодишњим активностима, увијек је практично временски рашчланити циљеве, односно дефинисати коначни циљ али дефинисати и оперативне циљеве, како би се процес достизања зацртаних коначних циљева учинио опипљивијим.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Коначни циљ је дефинисан Стратегијом безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске, 2013 – 2022.

С тога је коначни циљ ове стратегије "Континуирано смањење броја погинулих лица на путевима којима управља општина Лакташи за 50% до 2027. године, у односу на број погинулих у 2017. години.

Важно је указати на чињеницу да ће се овом стратегијом преузети циљеви из Стратегије безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске, 2013 – 2022.

Предуслов реализације коначног циља је унапређење свих компоненти саобраћајног система. У том циљу се дефинишу оперативни циљеви, односно индикатори безбједности саобраћаја.

Индикатори безбједности саобраћаја су:

- Смањење броја погинулих лица за 50% до 2027. године,
- Смањење броја тешко повријеђених лица за 50% до 2027. године,
- Повећање употребе сигурносних појасева за 50% до 2027. године,
- Повећање поштовања прописане брзине за 50% до 2027. године,
- Континуирано унапређење безбједности путева,
- Континуирано смањење броја алкохолисаних возача у саобраћају,
- Континуиране едукације и информисање свих учесника у саобраћају путем кампања и саобраћајног образовања и васпитања.

Да би се постигли наведени циљеви, потребно је остварити просјечну годишњу промјену квантитативно набројаних показатеља у вриједности од око 7%.

Општина Лакташи планира да правце дјеловања усклади са "Деценијом акције за безбједност саобраћаја на путевима 2011 – 2020" израђеном од стране Свјетске здравствене организације, а обухвата широк спектар мјера и активности интегрисаних унутар тзв. пет стубова безбједности саобраћаја.

У складу с тим, пет стубова безбједности саобраћаја су:

- Организација и управљање безбједношћу саобраћаја,
- Безбједнији путеви и кретања,
- Безбједнија возила,
- Безбједнији учесници у саобраћају и
- Збрињавање након незгоде.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

У наредним пасусима су дати кратки осврти за сваки од наведених стубова безбједности саобраћаја.

Активности у првом стубу – организација и управљање безбједношћу саобраћаја

Општинска управа треба обезбиједити јачање својих институционалних капацитета и организационе структуре. Тиме ће постићи већу посвећеност области безбједности саобраћаја, континуирано јачање капацитета и интегритета појединца на локалном нивоу и унапређење сарадње и координације са осталим субјектима који су надлежни за безбједност саобраћаја. Такође, потребно је формирање одговарајућих база података, те континуирано прикупљање података, како би се благовремено пратило постојеће стање, те дефинисале смјернице за даље дјеловање.

Активности у другом стубу - безбједнији путеви и кретања

Успоставити надзор над безбједношћу путева у свим фазама рада (Ревизију техничке документације са аспекта бјезбједности саобраћаја, те инспекцију безбједности саобраћаја постојећих и ново изграђених путева и објекта на њима), затим идентификацију и управљање ризичним дијеловима пута, те употребу савремених метода које се користе са циљем унапређења безбједности пута.

Активности у трећем стубу – безбједнија возила

Општина Лакташи треба остварити тијесну сарадњу са субјектима у чијој надлежности је техничка исправност моторних возила а све у циљу повећања учешћа технички исправних возила у укупном возном парку, којим се обавља превоз лица на подручју општине Лакташи. У те субјекте спадају и организације са дјелатношћу техничких прегледа моторних возила и возила на моторни погон али и полиција, јер је овлаштена да на ванредни технички преглед пошаље моторна возила, за која оправдано посумља да нису технички исправна.

Активности у четвртном стубу – безбједнији учесници у саобраћају

Обезбиједити програме за понашање учесника у саобраћају, односно унаприједити постојеће програме. То се прије свега односи на унапређење саобраћајног образовања и васпитања свих учесника у саобраћају, од дјецe предшколског узраста до најстарије популације, а све кроз редовне и специјалне програме унапређења саобраћајног образовања и превентивне кампање.

Активности у петом стубу – збрињавање након незгоде

Унаприједити третман повријеђених, у саобраћајним незгодама, кроз активности на унапређењу функционисања и ефикасности система пружања хитне помоћи, промовисања правилног поступања у случају саобраћајне незгоде, те остале активности које ће допринијети остварењу овог циља.

SWOT (Strenghts – Weaknesses – Opporunities – Threats) анализа

SWOT анализа је специфичан метод брзе анализе свих околности и окружења, у којима се жели развијати одређен спектар активности, те желе постићи одређени јасно дефинисани циљеви и резултати. Концепт анализе улазних параметара (визуелизација и груписање улазних параметара) је приказан у наредној табели.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Табела 24. SWOT анализа

		КОРИСНО	ШТЕТНО
		ПРЕДНОСТИ, СНАГЕ	СЛАБОСТИ
УНУТРАШЊИ УТИЦАЈИ	Исказана политичка воља у погледу унапређења система безбједности саобраћаја.		Није дефинисан континуалан и стабилан извор финансирања, као ставка у оквиру буџета локалне самоуправе. Њме би се оформио одржив механизам финансирања безбједности саобраћаја на локалном нивоу.
	Основао Савјет за безбједност саобраћаја у Општини Лакташи.		Недовољан кадровски капацитет.
	Основао Форум за безбједност саобраћаја у Општини Лакташи.		Недовољно учешће релевантних институција ка унапређењу безбједности саобраћаја.
			Доступност података о саобраћајним незгодама и њиховим посљедицама.
		Непостојање јединствене базе података са показатељима безбједности саобраћаја.	
		МОГУЋНОСТИ, ШАНСЕ	ОПАСНОСТИ, ПРИЈЕТЊЕ
СПОЉАШЊИ УТИЦАЈИ	Усвојена Стратегија безбједности саобраћаја на нивоу Републике Српске.		Непоштовање законске регулативе.
	Јавно доступни индикатори безбједности саобраћаја на порталу Агенције за безбједност саобраћаја.		Недостатак финансијских средстава за провођење планираних активности.
	Реализација кампања које се односе на безбједност саобраћаја.		Немогућност успостављања координације и одговарајућих процедура са субјектима који могу утицати на безбједност саобраћаја.

Концепт SWOT анализе се, укратко, може објаснити на начин да увијек постоје двије врсте утицаја, унутрашњи и спољашњи, а сви они се могу класификовати као корисни и штетни утицаји. Корисни унутрашњи утицају су предности или снага система, док су штетни унутрашњи утицаји у домену слабости система. Са друге стране, све што се од спољних утицаја може третирати као корисно, представља могућности и шансе за систем. Уколико је спољашњи утицај штетан по циљеве система, то се посматра као опасност и пријетња. У том духу треба посматрати сваку од наведених ставки, унутар табеле.

6. Акциони план провођења 1 – 5

Активности, предвиђене Акционим планом, су подијељене у пет група активности. Свака од група је посебно издвојена и обрађена у наредним пасусима.

6.1. Стуб 1 – организација и спровођење безбједности на путевима

Организација и спровођење безбједности на путевима ће се постизати кроз наредне активности.

Управљање безбједношћу саобраћаја

- Оснаживање улоге Савјета за безбједност саобраћаја у Општини Лакташи те формално савјетодавно укључивање овог тијела у процесе одлучивања о стварима од утицаја на безбједност саобраћаја, на територији општине Лакташи.
- Именовање референта (стручног сарадника) за безбједност саобраћаја (или проширење постојећег реферерата, неког од референата/стручних сарадника са доменом безбједности саобраћаја).
- Успостављање одрживих механизма финансирања активности безбједности саобраћаја на локалном нивоу.
- Стално стручно усавршавање, у области безбједности саобраћаја, чланова Савјета за безбједност саобраћаја, референта/стручног сарадника за те послове, запослених у ауто – школама (инструктори возње и предавачи теоријског дијела наставе) и заинтересованог наставног кадра у основним и средњим школама.
- Промовисање одговорности за безбједност на путевима, преко образовног Форума за безбједност општине Лакташи, у одјељењу надлежном за путеве и међу пројектантима, урбанистима, те свим институцијама и заинтересованим појединцима са подручја општине Лакташи.
- Успостављање тјешње сарадње са Агенцијом за безбједност саобраћаја Републике Српске.
- Идентификација области у којима се може постићи напредак и побољшање те уградња наведених области у акционе планове са праћењем постигнутих ефеката.

Законодавство

- Иницирати и учествовати у раду на допунама/унапређењу Закона о безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

- Иницирати и учествовати у припремању и спровођењу свих подзаконских аката / прописа на нивоу Републике Српске.
- Припремити, усвојити и спровести све потребне акте на нивоу Општине Лакташи.
- Унаприједити Одлуку о разврставању, управљању, грађењу, реконструкцији, одржавању и заштити локалних путева, улица у насељу и путних објеката на њима на подручју општине Лакташи у циљу јачања безбједности саобраћаја на локалној путној и уличној мрежи.

Систем података од значаја за безбједност саобраћаја

- У надлежној организационој јединици Општинске управе Општине Лакташи, успоставити базу података о локалним путевима и улицама (подаци о мрежи, незгодама, брзини, обиму саобраћаја, ризицима на мрежи итд.).

Стратегија, Акциони план и праћење

- Стратегија и Акциони план ће бити припремљени за период од десет година тако да буду компатибилни са "Деценијом акције за безбједност саобраћаја".
- Индикатори дјеловања ће бити преузети из Стратегије безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске 2013 – 2022, да би се обезбиједило ефикасно праћење стања безбједности саобраћаја у току спровођења Стратегије и акционих планова.

6.2. Стуб 2 – безбједнија путна инфраструктура

Безбједнија путна инфраструктура ће се постизати кроз наредне активности.

Планирање и пројектовање безбједних локалних путева и улица

- Едуковати службенике у домену савремене процедуре унапређења безбједности путева.
- Побољшати контролу приступа локалним путевима.
- Осигурати примјену савремене процедуре унапређења безбједности путева на мрежи локалних путева и улица: оцјену утицаја на безбједност саобраћаја (у фази планирања) и ревизију пројеката са гледишта безбједности саобраћаја (у фази пројектовања).
- Идентификација реализованих пројеката који су примјениви на простору општине Лакташи.

Унапређење стања постојећих локалних путева и улица

- Свеобухватни акциони планови (побољшање безбједности рањивих учесника у саобраћају и управљање брзинама).

Стратегија безбједности друског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

- Имплементирање савремене процедуре унапређења безбједности постојећих путева: мапирање ризика, управљање црним тачкама, провјере безбједности путева (RSI) и дубинска анализа саобраћајних незгода са погинулим.
- Унаприједити систем надзора и одржавања путева.

Институционални оквир за изградњу безбједних локалних путева и улица

- Унаприједити систем контроле постављене привремене саобраћајне сигнализације и опреме пута у зони извођења радова.
- Унапређење система за прикупљање података који ће послужити као основа за праћење напретка у смањењу броја смртно страдалих и повријеђених у саобраћају.
- Успостављање правне одговорности органа надлежних за путеве за унапређење безбједности саобраћаја на путевима који су под њиховом надлежношћу кроз спровођење фискално-одговорних мјера и редовно годишње извјештавање о безбједности, трендовима и извршеним поправкама.

6.3. Стуб 3 – безбједнија возила

Циљ у домену безбједнијих возила ће се постизати кроз наредне активности.

Провјера техничке исправности возила

- Интензивирати ванредне контроле техничке исправности возила, кроз непосредну сарадњу са полицијом на локалном нивоу те јавно објављивати резултате тих контрола.

Стање возног парка код нас

Током 2017. године у Босни и Херцеговини је укупно регистровано 1.021.120 друмских моторних возила, што у односу на 2016. годину (када је било регистровано 990.730 друмских моторних возила) представља повећање од 30.390 возила, односно за 3,07%.

Упоредни подаци укупног броја регистрованих друмских моторних возила по ентитетима/дистрикту за 2016. и 2017. годину, дати су у наредној табели.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Табела 25. Укупан број регистрованих моторних возила за 2016. и 2017. годину

	Укупан број регистрованих моторних возила за 2016.годину	Укупан број регистрованих моторних возила за 2017.годину	Разлика у броју регистрованих возила у %
Република Српска	351.754	365.325	2,6
Федерација БиХ	607.462	623.249	3,86
Дистрикт Брчко	31.514	32.546	3,27
Укупно у БиХ	990.730	1.021.120	3,07

Извор: <https://bihamk.ba/assets/files/f8Vy3rXwFy-informacija-o-registrovanim-vozilima-u-2017-godinipdf.pdf>

У наредној табели је приказана структура регистрованих возила у Републици Српској, Федерацији БиХ и Дистрикту Брчко.

Табела 26. Структура регистрованих моторних возила, по подручјима и категоријама возила за 2017. годину

	Путничка моторна возила	Мопеди и мотоцикли	Аутобуси	Теретна возила	Остало	Укупан број регистрованих моторних возила за 2017.годину
Република Српска	310.013	4.548	1.536	33.042	16.189	365.325
Федерација БиХ	547.353	7.068	2.777	49.007	17.004	623.249
Дистрикт Брчко	27.007	674	82	2.732	1.757	32.546
Укупно у БиХ	884.573	12.291	4.395	84.781	34.990	1.021.120

Извор: <https://bihamk.ba/assets/files/f8Vy3rXwFy-informacija-o-registrovanim-vozilima-u-2017-godinipdf.pdf>

Према напријед наведеним подацима видљиво је да је у Републици Српској регистровано укупно 365.325 или 35,78 % од укупног броја регистрованих друмских моторних возила на подручју БиХ, у Федерацији БиХ је регистровано 623.249 друмских моторних возила или 61,04 % од укупног броја регистрованих друмских моторних возила на подручју БиХ док је у Дистрикту Брчко регистровано укупно 32.546 друмских моторних возила или 3,19 % од укупног броја регистрованих друмских моторних возила на подручју БиХ.

Економска криза, те увођење прописа о хомологацији возила, утицали су на старосну структуру возног парка. У следећој табели приказан је број регистрованих возила у Босни и Херцеговини према Еуро стандардима за 2017. годину, према којем се може процјенити старосна структура возила.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Табела 27. Број регистрованих моторних возила у БиХ, према Еуро стандардима за 2016. и 2017. г.

Еуро стандард	Годиште возила	Број возила у 2016.	Број возила у 2017.	Процент %
Конвенционално возила	До 1991. год.	236.366	206.437	- 12,66
Euro 1	До 1992. год.	37.737	25.252	- 33,10
Euro 2	До 1996. год.	85.215	77.060	- 9,57
Euro 3	До 2000. год.	327.122	318.043	- 2,77
Euro 4	До 2005. год.	170.136	208.702	+ 22,67
Euro 5	До 2009. год.	79.730	86.111	+ 8,00
Euro 6	Од 2009. год.	13.711	21.178	+ 54,50
EEV	Од 2005. год.	357	536	+ 57,70

Извор: <https://bihamk.ba/assets/files/f8Vy3rXwFy-informacija-o-registrovanim-vozilima-u-2017-godinipdf.pdf>

Подацима указују да је дошло до промјене у старосној структури возног парка у Босни и Херцеговини. Број возила старијих од 25 година смањено се за више од 15%, али и даље чини 20% од укупног возног парка. Број возила са Еуро 3 мотором (возила старија од 17 година) смањено се за скоро 3%, те чини трећину укупног возног парка. Позитивна је појава евидентан пораст броја новијих возила са моторима Еуро 4, 5 и 6.

Стање у Лакташима је обрађено у поглаљу 3.2. Анализа возила и возача.

Краткорочне мјере за повећање безбједности саобраћаја

Имајући у виду економску ситуацију те примјетан пад стандарда становништва, није реално очекивати осјетно повећавање броја нових моторних возила. С тога, потребно је користити расположиве ресурсе те спроводити ниско буџетне активности, за које се извјесно очекује да ће дати најбољи резултат у пракси. Неке од њих су:

- Комбинација информативних, пропагандних, контролних и репресивних мјера у циљу повећања процента возача и путника, који користе сигурносне појасеве (према истраживањима повећање коришћења појаса за 1% смањује број погинулих за 0,39% и повријеђених за 0,77%);
- Проширење примјене сигурносних појасева (задња сједишта, аутобус, теретно возило);
- Сигурносни појасеви нису ефикасни за лица чија је тјелесна маса мања од 35 кг, па се мора интензивирати кампања за примјену дјечијих сједишта и подметача;
- Спроводити кампање за коришћење кацига за мотоциклисте, јер кациге према истраживањима у 29% случајева спречавају, а у 67% случајева ублажавају повреде;
- Техничке прегледе треба проводити квалитетније како би се обезбједили они ефекти због којих су ове мјере и уведене;

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

- Радити информативне, пропагандне и контролне кампање о активним елементима возила посебно о оним којима се на редовним техничким прегледима не посвећује велика пажња као што су:
  - пнеуматици од којих зависи пријањање, а самим тим стабилност кретања и ефекат кочења,
  - систем ослањања који такође утиче на контакт са путем, смањује клизање и обезбјеђује стабилност возила у кривини,
  - свјетла за освјетљавање пута која служе за правовремено добијање релевантних информација из спољне средине ноћу и условима слабе видљивости.
- Појачати контролне и репресивне мјере за возила старија од просјека.

Дугорочне мјере за повећање безбједности саобраћаја

Дугорочно посматрано, треба поставити одређене стратешке циљеве, достизањем којих би се остварила имплементација Европских стандарда у области безбједности саобраћаја те, барем, достигао европски просјек са аспекта вриједности релативних показатеља безбједности саобраћаја. Наравно, безбједност саобраћаја захтијева континуално дјеловање и инвестирање те је, прије свега, нужно и економски стабилизovati државу и финансијски опоравити становништво.

Руводећи се европским искуствима, потребно је просјечну старост возног парка смањити испод 10 година те тежити да што већи удио возила посједује савремене системе активне и пасивне безбједности саобраћаја. Такође, неопходно је едуковати становништво о савременим достигнућима у области пасивне и активне безбједности моторних возила те конкретним бенефитима од посједовања истих, односно о потенцијалним ризицима и опасностима непосједовања истих.

Постизање циљева дугорочних мјера, захтијева широк системски приступ цјелокупног државног апарата јер је за смањење просјечне старости возила потребно куповину истих учинити додатно приступачнијом могућностима становништва. У овом тренутку се као једна од опција томе, уочава потенцијално смањење ПДВ – а на увоз нових или новијих возила.

Потребно је подићи минималне стандарде безбједности за увезена возила, јер су сада најригорознији стандарди везани за емисију издувних гасова и за буку. Потребно је у прописима хомологације инсистирати на АБС систему и ваздушним јастуцима.

Затим, потребно је прописима о хомологацији захтјевати да возила буду снабђевена електронском контролом стабилности, технологијама за избјегавања судара, системима за повећање уочљивости у условима смањене видљивости, возила морају бити снабђевена визуелним и звучним подсјетницима.

Неопходно је осмислити модел стимулације привредника да купују нова и сигурнија привредна возила и аутобусе, као начине стимулације грађана да купују безбједније аутомобиле (нпр. смањењем дажбина за регистрацију, омогућавањем повољних кредита, лизинга итд.). Са друге стране потребно је дестимулисати увоз небезбједних возила.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

Дестимулација експлоатације старих и небезбједних возила се може поспјешити и увођењем редовног техничког прегледа сваких шест мјесеци за возила старија од 15 година.

Потребно је пружати информације јавности о овој проблематици и акцијама институција како би се повећала свијест о безбједности возила.

Осигуравајућа друштва требала би да уведу стимулације за власника нових возила.

6.4. Стуб 4 – безбједно понашање учесника у саобраћају

Безбједније понашање учесника у саобраћају ће се постизати наредним активностима:

Обука учесника у саобраћају и публицитет

- Помагати саобраћајно образовање дјеце, у непосредној сарадњи са наставницима.
- Спроводити кампање употребе сигурносних појасева на територији општине Лакташи, у циљу подизања нивоа свијести.
- Спроводити кампање о прекорачењу брзине и вожњи под дејством алкохола и других опојних средстава заједно са полицијским активностима.
- Организовати истраживања прије и после спроведених кампања, како би се провјерио њихов утицај и ефикасност.
- Периодично спроводити анкете становништва са циљем да се добије обухватнија слика о конкретним проблемима безбједности саобраћаја и приједлозима како их превазићи.

Унапређење сарадње са саобраћајном полицијом

- Унаприједити ниво сарадње између саобраћајне полиције, саобраћајне инспекције, Савјета за безбједност саобраћаја Општине Лакташи, Фрума за безбједност саобраћаја Општине Лакташи и службеника на пословима безбједности саобраћаја Општине Лакташи.

6.5. Стуб 5 – збрињавање након незгоде

Систем збрињавања након незгоде ће се унаприједити наредним активностима:

Здравствени сектор треба да буде проактиван у безбједности саобраћаја на локалним путевима и улицама

- Активно укључити представнике хитне медицинске помоћи у рад Савјета за безбједност саобраћаја Општине Лакташи.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

Помагати системе служби хитне медицинске помоћи

- Подстицати сарадњу, односно заједничке обуке особља служби хитне медицинске помоћи и спасилачке службе/ватрогасаца и саобраћајне полиције.

Табела 28. Преглед акционог плана за период од 2018. до 2027. године

Р.бр.	Активност	Временски период	Носиоци активности
1.	Анализа постојећег саобраћајног система и евентуално предлагање мјера за побољшање	2020.-2027.	Савјет за безбједност саобраћаја, Форум за безбједност саобраћаја, Општина Лакташи, полицијска станица Лакташи, аутошколе, НВО
2.	Анализа и побољшање аката у надлежности Општине Лакташи	2020.-2027.	Општина Лакташи, Савјет за безбједност саобраћаја, Форум за безбједност саобраћаја, полицијска станица Лакташи, аутошколе, НВО
3.	Побољшање у погледу институционалних капацитета	2018.-2027.	Општина Лакташи
4.	Превентивне мјере за смањење пребрзе вожње, вожње под дејством алкохола, већег коришћења појаса и кациге, дјечијих сједалица итд.	2018.-2027.	Општина Лакташи, Савјет за безбједност саобраћаја, Форум за безбједност саобраћаја, полицијска станица Лакташи, Агенција за безбједност саобраћаја
5.	Успостављање базе података о локалним путевима и улицама (подаци о мрежи, незгодама, брзини, обиму саобраћаја, ризицима на мрежи итд.)	2020.-2027.	Општина Лакташи, Савјет за безбједност саобраћаја, Форум за безбједност саобраћаја, полицијска станица Лакташи, Агенција за безбједност саобраћаја
6.	Имплементација алата инжењеринга за безбједност саобраћаја (РСИ, РСА...)	2021.-2027.	Општина Лакташи, Савјет за безбједност саобраћаја, Форум за безбједност саобраћаја, полицијска станица Лакташи, Агенција за безбједност саобраћаја

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

7.	Унаприједити систем надзора и одржавања путне инфраструктуре	2020.-2027.	Општина Лакташи, Савјет за безбједност саобраћаја, Форум за безбједност саобраћаја, полицијска станица Лакташи, Агенција за безбједност саобраћаја
8.	Појачана контрола исправности возила и возила јавног превоза путника	2020.-2027.	Општина Лакташи, Савјет за безбједност саобраћаја, Форум за безбједност саобраћаја, полицијска станица Лакташи, Агенција за безбједност саобраћаја
9.	Провођење саобраћајног образовања	2018.-2027.	Општина Лакташи, Савјет за безбједност саобраћаја, Форум за безбједност саобраћаја, полицијска станица Лакташи, Агенција за безбједност саобраћаја

7. Финансирање, праћење и процјене

Извори финансирања

За финансирање Стратегије безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године, планирани су сљедећи извори:

- буџет Општине Лакташи,
- дио средстава прикупљених од наплате паркирања,
- дио средстава прикупљених од наплаћених казни везано за саобраћај,
- средства осигуравајућих друштава утврђена посебним споразумом,
- средства стручних организација утврђена посебним споразумом,
- међународни донатори: UNDP, USAID, IPA и други,
- фондови (додатна средства),
- остали извори.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године

ПРАЋЕЊЕ И ПРОЦЈЕНЕ

Кључни субјекти за провођење ове Стратегије, поред Општине Лакташи, су Савјет за безбједност саобраћаја, Форум за безбједност саобраћаја и полицијска станица Лакташи, који ће се активно укључити у анализу извјештаја о реализацији ове Стратегије, те предложати мјере за побољшање.

Прецизније речено, наведена тијела ће имати задатак да анализирају извјештаје о извршавању Стратегије и предложе мјере за побољшање, односно да врше праћење и даљу процјену реализације Стратегије безбједности саобраћаја, о чему ће у склопу редовних активности у складу са Програмом рада Савјета за безбједност саобраћаја Општине Лакташи, извјештавати Начелника општине Лакташи, који ће годишње подносити извјештај Скупштини општине Лакташи.

Сходно позитивним законским прописима, Стратегија безбједности друмског саобраћаја на подручју општине Лакташи за период од 2018. до 2027. године, те Извјештаји о извршавању Стратегије и Акционог плана ће се достављати Агенцији за безбједност саобраћаја. Извјештаји ће, између осталог, обавезно садржавати прелазне и крајње показатеље безбједности саобраћаја. С тим у вези, нужно је обезбиједити мјерење прелазних показатеља безбједности саобраћаја.

Најзначајнији показатељи безбједности саобраћаја, су:

- степен коришћења сигурносних појасева,
- степен коришћења сигурносних дјечијих сједишта,
- степен коришћења кацига,
- степен поштовања прописаног ограничења брзине кретања моторних возила,
- проценат возача под утицајем алкохола,
- број евидентираних црних тачака на путевима на подручју општине и
- дужину дионица са веома високим и високим степеном ризика.

8. Закључак

Саобраћајне незгоде су постале глобални проблем свих држава и локалних заједница, а као резултат имају велики број теже или лакше повријеђених или смртно страдалих лица. Како би се смањио број смртно страдалих и повријеђених лица, потребно је побољшати мјере за управљање безбједношћу саобраћаја. Такође, потребно је континуирано вршити унапређење постојећих локалних путева и улица у насељу.

Стратегијом безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период 2018. - 2027. године утврђено је да је брзина најчешћи узрок настанка саобраћајне незгоде. Иако законски прописи повећавају казнене одребе које се односе на непоштовање брзине, ипак брзина остаје водећи узрок настанка саобраћајне незгоде.

Велики број свјетских истраживања указује на чињеницу да је човјек најчешћи узрочник саобраћајне незгоде. Због тога је потребно што више промовисати безбједно коришћење путева, путем утицаја на ставове возача.

Многе земље ЕУ, али и шире, су већ у ранијем периоду препознале значај адекватне обуке и стицања квалитетног знања, што доприноси повећању нивоа безбједности у саобраћају, а самим тим и смањењу броја саобраћајних незгода.

И овом Стратегијом се тежи промовисању безбједности саобраћаја, кроз управљање безбједношћу саобраћаја, безбједне путеве, али и безбједна возила. На тај начин, покушаће се остварити индикатори дефинисани овом Стратегијом.

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

Списак табела

Табела 1.	Настали губици за сваку жртву саобраћајне незгоде према степену озбиљности у Републици Српској у 2010. години
Табела 2.	Настали губици по свакој саобраћајној незгоди према степену озбиљности у Републици Српској у 2010. години
Табела 3.	Укупан број становника по насељеним мјестима у општини Лакташи
Табела 4.	Процјена укупног броја становника у општини Лакташи по годинама
Табела 5.	Локални путеви првог реда на подручју општине Лакташи
Табела 6.	Локални путеви другог реда на подручју општине Лакташи
Табела 7.	Локални путеви трећег реда на подручју општине Лакташи
Табела 8.	Главне улице на подручју општине Лакташи
Табела 9.	Сабирне улице на подручју општине Лакташи
Табела 10.	Приступне улице на подручју општине Лакташи
Табела 11.	Капацитет локалних путева и улица
Табела 12.	Број регистрованих и искључених возила и броју резидентних и искључених возача по годинама
Табела 13.	Старост возила регистрованих на подручју општине Лакташи
Табела 14.	Стање саобраћајних незгода на подручју општине Лакташи по годинама
Табела 15.	Број настрадалих лица по годинама
Табела 16.	Саобраћајне незгоде по данима у седмици
Табела 17.	Стање коловоза у моменту настанка саобраћајних незгода по годинама
Табела 18.	Узроци саобраћајних незгода по годинама
Табела 19.	Вријеме саобраћајне незгода по годинама
Табела 20.	Узраст лица одговорних за саобраћајну незгоду по временима настанка саобраћајних незгода
Табела 21.	Мјеста саобраћајних незгода по годинама
Табела 22.	Мјеста саобраћајних незгода по насељеним мјестима и годинама
Табела 23.	Учињени прекршаји по годинама
Табела 24.	SWOT анализа
Табела 25.	Укупан број регистрованих моторних возила за 2016. и 2017. годину
Табела 26.	Структура регистрованих моторних возила, по подручјима и категоријама возила за 2017. годину
Табела 27.	Број регистрованих моторних возила у БиХ, према Еуро стандардима за 2016. и 2017. годину

Стратегија безбједности друмског саобраћаја на путевима општине Лакташи за период
2018. - 2027. године

Списак графикана

Графикон 1.	Приказ учешћа броја становника по мјесним заједницама у укупном броју становника
Графикон 2.	Природни прираштај
Графикон 3.	Миграциона кретања
Графикон 4.	Број регистрованих возила на подручју општине Лакташи по годинама
Графикон 5.	Број саобраћајних незгода са смртно страдалим лицима
Графикон 6.	Укупан број саобраћајних незгода на подручју општине Лакташи у периоду 2012.-2017. године
Графикон 7.	Тренд брзине као узрока саобраћајних незгода
Графикон 8.	Тренд прекршаја због прекорачења брзине